

POWIAT DĘBICKI

Strategia rozwoju powiatu dębickiego na lata 2015-2025

Kraków, październik 2015

Spis treści

1	Diagnoza determinant społeczno-gospodarczego rozwoju.....	3
1.1	Wprowadzenie	3
1.2	Synteza diagnozy strategicznej.....	9
1.3	Analiza SWOT potencjału społeczno-gospodarczego powiatu dębickiego	29
2	Wizja rozwoju powiatu dębickiego	31
3	Misja rozwoju powiatu dębickiego	31
4	Cele strategiczne dla powiatu dębickiego.....	32
5	Macierz oceny spójności celów	41
6	Strategiczna karta wyników dla powiatu dębickiego	46
7	Analiza spójności <i>Strategii rozwoju powiatu dębickiego na lata 2015-2025</i> z innymi najważniejszymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi	51
8	Procedura wdrożenia i monitoringu strategii	58
9	Wskaźniki realizacji strategii.....	62
9.1	Wskaźniki kluczowe	62
9.2	Szczegółowe wskaźniki realizacji celów strategii rozwoju powiatu dębickiego	64
10	Załącznik. Drzewo celów.....	75

1 Diagnoza determinant społeczno-gospodarczego rozwoju

1.1 Wprowadzenie

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, reprezentowany przez Małopolską Szkołę Administracji Publicznej, podjął się aktualizacji strategii rozwoju powiatu dębickiego, opracowując nowy dokument planistyczny. Zespół ds. aktualizacji strategii rozwoju powiatu dębickiego na różnych etapach realizacji przedsięwzięcia tworzyli: prof. UEK dr hab. Marek Ćwiklicki, prof. dr hab. Jerzy Hausner, dr Magdalena Jelonek, dr Michał Kudłacz, Marcin Kukiełka, prof. UEK dr hab. Stanisław Mazur oraz dr Marcin Zawicki.

Powiat dębicki tworzą następujące gminy, które poddano analizie:

- Gmina Brzostek,
- Gmina Czarna,
- Gmina Dębica,
- Miasto Dębica,
- Gmina Jodłowa,
- Miasto i Gmina Pilzno,
- Gmina Żyraków.

Wstępnie określono horyzont obowiązywania strategii na lata 2015-2025. Przyjęty okres programowania determinuje wagę celów strategicznych oraz przyjętych kierunków rozwoju, bowiem cele najwyższego rzędu muszą być tak skonstruowane, aby były możliwe do realizacji w założonym czasie, efektywne (zasadzające się na atutach powiatu dębickiego lub niwelujące najpoważniejsze bariery rozwojowe) oraz adekwatne do potrzeb powiatu¹.

Planowanie strategiczne to proces składający się ze ściśle określonych etapów działania. Istnieją różne metody planowania strategicznego. W przypadku powiatu dębickiego zdecydowano się na zastosowanie metody tradycyjnej, polegającej na diagnozowaniu zasobów i barier rozwojowych terytorium i na tej bazie budowanie wizji rozwoju oraz celów strategicznych. Graficznie można to przedstawić w następujący sposób:

¹ Istnieje inne podejście metodyczne mówiące o tym, że to cele strategiczne determinują okres strategii.

Rysunek 1. Proces budowy i wdrażania strategii

Źródło: opracowanie własne.

Horyzont eksperckiej analizy w przypadku powiatu dębickiego przebiega w następującym porządku: przeszłość → teraźniejszość → przyszłość. Jest to metoda tradycyjna ze względu na fakt, iż większość aktywności w obszarze planowania strategicznego w sferze publicznej przebiega w przedstawiony sposób. Przykładowo inną metodą planowania strategicznego jest model wzorca idealnego, przebiegający według metody: przyszłość-przeszłość-teraźniejszość.

Tworzenie strategii rozwoju społeczno-gospodarczego zawsze jest wyrazem aktywności organów najwyższego szczebla w strukturach samorządu, w tym wypadku Zarządu Powiatu Dębickiego. Planowanie rozwoju jest świadomym, racjonalnym i efektywnym działaniem administracji publicznej, zmierzającym do wykorzystania posiadanych zasobów lub przełamywania barier. Polega przede wszystkim na wzmacnianiu wolnych sygnałów rozwojowych, regulowaniu i kontrolowaniu zjawisk wynikających z procesów żywiołowych (naturalnych); jak również uzupełnianiu wolnych mechanizmów rynkowych. Dzięki racjonalnym działaniom administracji publicznej w odpowiednich obszarach możliwa jest optymalizacja polityk publicznych.

Strategia rozwoju pełni kilka podstawowych ról: informacyjną (dzięki przeprowadzonej diagnozie stanu faktycznego mamy możliwość zapoznania się ze szczegółową informacją nt. najważniejszych zasobów i barier rozwojowych; po drugie, procesowi wdrażania strategii towarzyszy analiza zapisów w części określającej monitoring strategii. Druga rola dotyczy wspierania procesu podnoszenia atrakcyjności lokalizacyjnej. Strategię rozwoju tworzy się, aby określić długookresowe kierunki strategicznego rozwoju, które wynikają z kluczowych determinant rozwoju. Aktywna polityka rozwoju polega na realizacji działań, które zostały zakwalifikowane jako najbardziej efektywne. Po trzecie, strategia pełni rolę promocyjną: upowszechnia kanały komunikacji z różnymi grupami społecznymi, a także poprawia

wizerunek samorządu, szczególnie jeśli dokument był przygotowywany metodą partycypacyjną, a jego założenia dotyczą wielu adresatów.

Strategia rozwoju jest dokumentem podstawowym, pierwotnym w tym sensie, że każdy inny dokument planistyczny dotyczący planowania przestrzennego czy finansowego powinien być wtórny względem strategii rozwoju. Najpierw bowiem należy określić „co” chce się zrobić, następnie „gdzie” to ma być umiejscowione, a dopiero kolejnym krokiem jest ustalenie ile to będzie kosztować oraz jakie będą źródła finansowania przedsięwzięcia.

Do prac nad aktualizacją strategii rozwoju należy przystąpić, jeżeli są ku temu wyraźne przesłanki. Jedną z nich może być fakt, że dotychczasowa strategia rozwoju uległa przeterminowaniu. „Utrata ważności” dotychczasowej strategii rozwoju może wynikać z wyjścia poza okres obowiązywania strategii, może być spowodowana zaistnieniem nowych istotnych uwarunkowań skutkujących tym, że trzeba przyjąć nowe założenia; może również dotyczyć przyjęcia złych założeń lub niewłaściwego wnioskowania w obowiązującej już strategii.

Planowanie strategiczne składa się z trzech podstawowych faz: diagnostycznej, projekcyjnej i wdrożeniowej. Diagnoza stanu faktycznego jest podstawowym elementem prawidłowo sporządzonej strategii rozwoju terytorialnego. Podstawowym celem opracowania diagnozy jest precyzyjne określenie zasobów i barier rozwojowych danego terytorium. Jest to punkt wyjścia do projektowania kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego. Zgodnie z zasadą selektywnego podejścia do planowanych kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego, istotne jest, aby cele strategiczne wynikały ze zdiagnozowanych zasobów lub barier rozwojowych. Wówczas mamy do czynienia z efektywnym wykorzystaniem rozwojowych determinant. Rzetelnie przeprowadzona analiza stanu faktycznego wymaga uwzględnienia wszystkich obszarów tematycznych mających jakikolwiek wpływ na potencjał społeczno-gospodarczy, w ujęciu dynamicznym, retrospektywnym i porównawczym. Oznacza to, że im bardziej szczegółowa jest część diagnostyczna, tym większe są szanse na sformułowanie trafnych wniosków co do posiadanych zasobów i barier. Im analiza stanu faktycznego jest szersza, przykładowo obejmująca w ramach danego zjawiska analizę ilościową wiele lat wstecz, tym większe szanse na trafne określenie zmian ilościowych, jakie mogą zajść w ramach tego zjawiska w przyszłości. Równie istotna jest analiza kontekstowa (uwarunkowań zewnętrznych, np. wahań cykli koniunkturalnych), jak i analizy identycznych

wskaźników w ramach innych jednostek układu osadniczego o podobnej strukturze społeczno-gospodarczej.

Planowanie rozwoju jest więc działaniem określającym w pierwszej fazie (diagnostycznej) gdzie jesteśmy, a w kolejnej fazie (projekcyjnej) gdzie chcielibyśmy być. Do tego jest nam potrzebne określenie horyzontu przewidywania – o czym już wspomniano powyżej. W strategii rozwoju powiatu dębickiego przyjęto dziesięcioletni okres przewidywania (2015-2025). Wiąże się to z trzecim okresem programowania rozwoju w ramach funduszy strukturalnych (2015-2020) i zgodnie z zasadą n+2 projekty mogą być realizowane dwa lata po zakończeniu okresu programowania. Dziesięcioletni okres programowania oznacza, że strategia rozwoju powiatu dębickiego należeć będzie do strategii średniookresowych. Ma to swoje konsekwencje przy konstruowaniu wizji rozwoju i wynikających z niej celów strategicznych w myśl zasad realności, adekwatności i efektywności celów. Po określeniu gdzie chcielibyśmy być, należałoby określić i szczegółowo scharakteryzować wybraną ścieżkę dojścia do stanu docelowego. Należy wybrać ścieżkę spośród różnych możliwości osiągnięcia zamierzonego stanu (przykładowo można wybrać ścieżkę najtańszą, najszybszą itp.). Więcej o tym elemencie planowania strategicznego we wprowadzeniu do części projekcyjnej.

W niniejszej strategii przyjęto założenie, że aby dojść do właściwych i wiarygodnych wniosków na temat posiadanych zasobów i barier rozwojowych, należy dokonać maksymalnie szerokiej i głębokiej analizy stanu faktycznego. „Szerokość” oznacza tutaj podjęcie wszelkich wątków, które dotyczą terytorium powiatu dębickiego i jednocześnie mają znaczenie w kontekście ustalania zasobów i barier rozwojowych powiatu. Dlatego też zdecydowano się podzielić badania nad częścią diagnostyczną na 10 różnych obszarów tematycznych, a w ramach nich wyróżniono zagadnienia, których w sumie jest kilkadziesiąt. W ten sposób zmapowano wszystkie obszary tematyczne, których analiza doprowadziła autorów strategii do stworzenia „fotografii” powiatu dębickiego w zakresie posiadanych zasobów rozwojowych, a także barier hamujących rozwój. „Głębokość” analizy oznacza przyjęcie maksymalnie szerokiego okresu retrospektywy. Przeprowadzono analizę w ujęciu dynamicznym, biorąc do analizy wszystkie istotne i dostępne dane liczbowe określające zasoby i bariery rozwojowe powiatu dębickiego. Każdy ze wskaźników został scharakteryzowany w jak najdłuższym horyzoncie czasowym. Niektóre ze zjawisk, które zostały poddane analizie w diagnozie strategicznej, sięgają roku 1990. Dzięki temu rośnie statystyczna istotność przeprowadzonych

analiz w ramach części diagnostycznej, co powoduje, że z większą trafnością można domniemywać jaki będzie trend danego zjawiska w przyszłości. Rośnie wówczas szansa na optymalne dopasowanie rozwiązań do zdiagnozowanych zasobów i barier. W ramach podjętych działań przy tworzeniu diagnozy potencjału społeczno-gospodarczego powiatu dębickiego prowadzono również analizę porównawczą. Powiat dębicki porównywano przede wszystkim do powiatów: jasielskiego, strzyżowskiego, mieleckiego, ropczycko-sędziszowskiego, a także położonych w Małopolsce powiatu dąbrowskiego i ziemskiego powiatu tarnowskiego. Dzięki temu można doszukiwać się pewnych prawidłowości w geograficznym rozmieszczeniu zasobów i barier rozwojowych oraz dokonać oceny powiatu dębickiego na tle powiatów sąsiadujących.

Badania w ramach części diagnostycznej podzielono na dwie zasadnicze części:

1. Gromadzenie danych do analizy i wstępną ich interpretację.
2. Ocenę posiadanych zasobów w powiecie dębickim oraz określenie zasadniczych barier hamujących rozwój społeczno-gospodarczych.

Pierwszą część analizy przeprowadzono w oparciu o wspomnianą powyżej zasadę maksymalnie szerokiego i głębokiego zakresu analizy. Analizę przeprowadzono w oparciu o poniższą strukturę:

1. Dane określające zasoby i bariery rozwojowe powiatu dębickiego

1.1. Uwarunkowania rozwoju lokalnego

1.1.1. Położenie geograficzne

1.1.2. Klimat

1.1.3. Fauna i flora

1.1.4. Surowce mineralne

1.2. Potencjał gospodarczy

1.2.1. Liczba podmiotów gospodarczych (struktura)

1.3. Potencjał infrastrukturalny

1.3.1. Infrastruktura drogowa i techniczna

1.3.2. Remonty dróg

1.3.3. Transport kolejowy

1.3.4. Sieci telekomunikacyjne

- 1.3.5. Sieć rzeczna**
- 1.4. Infrastruktura komunalna**
 - 1.4.1. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna**
 - 1.4.2. Oczyszczalnie ścieków**
 - 1.4.3. Gospodarka odpadami**
- 1.5. Rolnictwo i leśnictwo**
- 1.6. Zasoby ludzkie**
 - 1.6.1. Zaludnienie**
 - 1.6.2. Kapitał społeczny**
 - 1.6.3. Kapitał ludzki**
 - 1.6.4. Rynek pracy**
- 1.7. Usługi społeczne i edukacja**
 - 1.7.1. System opieki przedszkolnej**
 - 1.7.2. Liczba szkół**
 - 1.7.3. Biblioteki**
 - 1.7.4. Liczba uczniów**
- 1.8. Ochrona zdrowia, pomoc społeczna, wsparcie osób niepełnosprawnych**
 - 1.8.1. Infrastruktura ochrony zdrowia**
 - 1.8.2. Pomoc społeczna**
- 1.9. Potencjał w zakresie turystyki**
 - 1.9.1. Infrastruktura gastronomiczno-hotelarska**
 - 1.9.2. Obiekty zabytkowe**
 - 1.9.3. Motywy turystyki**
- 1.10. Kultura i przemysły czasu wolnego**
 - 1.10.1. Instytucje kultury**
 - 1.10.2. Wydarzenia kulturalne**
 - 1.10.3. Infrastruktura sportowa**
 - 1.10.4. Charakterystyka klubów i sekcji sportowych**
 - 1.10.5. Zabytki (najważniejsze)**
 - 1.10.6. Sport**

Efektem jest ponad 140 stronicowy dokument będący kolażem danych zawartych w różnych źródłach. Analizę *desk research* oparto przede wszystkim na:

- strategiach rozwoju gmin wchodzących w skład powiatu dębickiego;
- aktualnie obowiązującej Strategii rozwoju powiatu dębickiego na lata 2014-2020;
- Partnerskiej Strategii Zarządzania Zmianą Gospodarczą Powiatu Dębickiego na lata 2014-2020;
- Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3);
- Strategii rozwoju województwa podkarpackiego, Podkarpackie 2020;
- Strategii rozwoju turystyki województwa podkarpackiego na lata 2007-2013;
- Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020;
- Programie Operacyjnym Polska Wschodnia;
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020.

Efektem przeprowadzonych analiz jest synteza diagnozy strategicznej. Jest to rozdział niniejszej strategii zawierający kluczowe fakty oraz podsumowanie zgromadzonych danych. Poniżej zawarto najważniejsze elementy diagnozy zasobów i barier rozwojowych powiatu dębickiego.

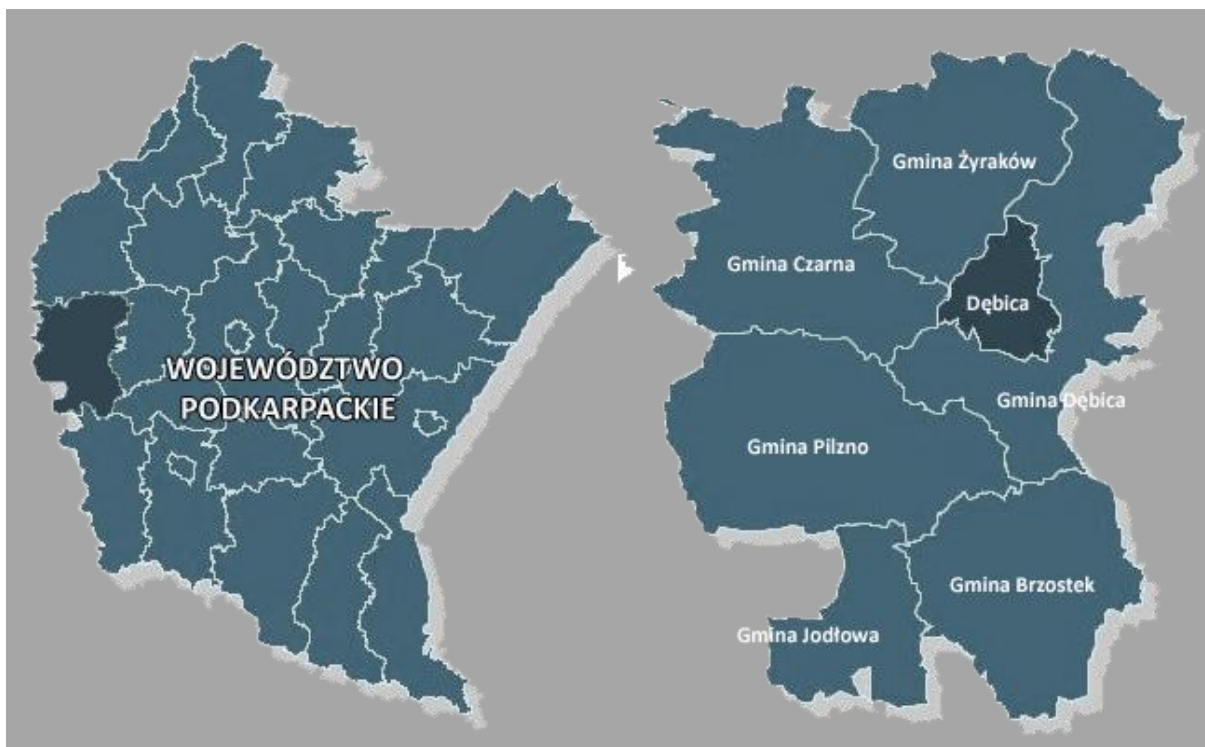
1.2 Synteza diagnozy strategicznej

A. Uwarunkowania naturalne

1. Powiat dębicki położony jest w zachodniej części województwa podkarpackiego na pograniczu dwóch krain geograficznych: Kotliny Sandomierskiej i Pogórza Karpackiego. Rzeką Wisłoka – przepływająca przez powiat dębicki – rozgranicza w południowym skrawku Kotliny Sandomierskiej: Płaskowyż Tarnowski od Płaskowyżu Kolbuszowskiego, zaś w północnym skrawku Pogórza Karpackiego: Pogórze Ciężkowickie od Pogórza Strzyżowskiego. Powiat graniczy od zachodu z powiatem tarnowskim i dąbrowskim, od północy – z mieleckim, od wschodu – z ropczycko-sędziszowskim, od południowego

wschodu – ze strzyżowskim, od południa – z jasielskim². Powierzchnia powiatu dębickiego wynosi ponad 776 km². Powiat zamieszkały jest przez ponad 135 tys. mieszkańców.

Rys. 1. Położenie powiatu dębickiego w województwie podkarpackim i terytorialna struktura powiatu dębickiego

Źródło: www.straz-debica.net/index.php/komenda/komenda/teren-dzialania [dostęp: 15.09.2015].

2. Lesistość w powiecie dębickim wynosi 25,5%, co jest wynikiem znacząco niskim w porównaniu z województwem podkarpackim, w którym analogiczny wskaźnik wyniósł 37,9%. Na ziemi dębickiej istnieją trzy leśne rezerwy florystyczne.
3. Surowce mineralne powiatu dębickiego to: kruszywo naturalne: dolina rzeki Wisłoki – na terenie wszystkich gmin powiatu; wody mineralne siarczanowo-wapniowo-siarkowe – gmina Dębica; gaz ziemny – gminy: Pilzno, Dębica, Żyraków, Czarna, ropa naftowa – gmina Czarna. Nie mają one znaczenia strategicznego. Ani ich ilość, ani łatwość wydobycia nie powodują, że powiat dębicki mógłby zostać nazwany powiatem bogatym w zasoby naturalne.

² Za www.powiatdebicki.pl.

4. Główny ciek wodny w powiecie dębickim stanowi Wisłoka, determinująca stosunki wodne. Wody Wisłoki są wykorzystywane w celach przemysłowych i komunalnych.
5. Powiat dębicki usytuowany jest w zachodniej części województwa podkarpackiego, a większość obrotów zagranicznych koncentruje się w północno-zachodniej części województwa, a konkretnie w powiatach: stalowowolskim, tarnobrzeskim, dębickim i mieleckim. Na bazie wcześniejszych inwestycji (sięgających okresu przedwojennego COP) oraz napływu kapitału zagranicznego w okresie transformacji, ukształtował się tam jedyny w Polsce wschodniej obszar koncentracji eksportu na skalę krajową.
6. Powiat dębicki cechuje niehomogeniczność. Wyraźnie można rozróżnić układy terytorialne wydzielone ze względu na wewnętrzne zróżnicowania: miasto Dębica, gminy położone wzdłuż drożnych połączeń komunikacyjnych i ostatni podukład: gminy położone peryferyjnie.

B. Gospodarka

7. W powiecie dębickim istotną dziedzinę gospodarki stanowi rolnictwo, ze względu na dużą powierzchnię rolniczą oraz odsetek ludności rolniczej w strukturze ludności, a także dobre warunki naturalne dla rozwoju rolnictwa. W powiecie dominują tereny rolne, część z nich to nieużytki, jednakże ze względu na klasę ziem (II oraz III) oraz strukturę właścicielską, trudne byłoby przekształcenie ich w tereny pod inwestycje.
8. Rolnicza przestrzeń produkcyjna stwarza warunki do rozwoju pracochłonnych kierunków produkcji, w tym zdrowej żywności oraz przetwórstwa rolno-spożywczego. Dominują małe gospodarstwa rolne o średniej powierzchni 3,5 ha (średnia w kraju – 7,0 ha), które uniemożliwiają utrzymanie się rolników tylko z pracy na swoim gospodarstwie rolnym oraz efektywne gospodarowanie.
9. Ważną rolę w gospodarce powiatu dębickiego odgrywa przemysł. Jest to druga dominująca obok rolnictwa funkcja powiatu. Trzecią, którą można wskazać jest funkcja logistyczna związana z dogodnymi połączeniami komunikacyjnymi oraz tradycjami w zakresie przemysłu transportowego. Kolejnym obszarem z potencjałem rozwojowym jest szeroko rozumiana turystyka. Bazując jednak na danych statystycznych, wartości

wskaźników określających potencjał powiatu dębickiego w zakresie turystyki są niższe niż średnia dla województwa podkarpackiego. Oznacza to z pewnością niewykorzystany potencjał z powodu zapóźnienia, szczególnie w kontekście infrastruktury noclegowej, o czym szerzej w dziale „turystyka”.

10. O ile możemy mówić o silnym przemyśle spożywczym w powiecie, o tyle niewiele jest przetwórstwa spożywczego, a więc wykorzystywania bazy wytwórczej powiatu dębickiego.
11. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie dębickim sukcesywnie rosła w latach 2002-2014. Spadek tej liczby zanotowano w 2011 r. Obecnie liczba przedsiębiorstw ogółem wynosi 9 152 w 2014 r. Świadczy to o sprzyjających warunkach dla rozpoczynania działalności gospodarczej.
12. Pod względem liczby podmiotów gospodarczych powiat dębicki plasuje się na trzecim miejscu wśród sąsiednich powiatów po powiecie tarnowskim i jasielskim. Oznacza to, że powiat dębicki jest atrakcyjnym miejscem do prowadzenia działalności gospodarczej obok wyżej wymienionych powiatów.
13. Na podstawie wskaźników dotyczących gospodarki narodowej obejmujących lata 2002-2012 można sformułować następujące wnioski. Systematycznie wzrasta liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności. Wzrasta również liczba jednostek nowo zarejestrowanych na 10 tys. ludności przy stałej liczbie jednostek wykreślanych z rejestru REGON. Liczba organizacji pozarządowych pozostaje na stałym poziomie. Rokrocznie rejestrowana jest nowa organizacja pozarządowa na 10 tys. mieszkańców. W ostatnich trzech latach wzrastała liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym. Powyższe ujęcie gospodarki powiatu dębickiego w przeliczeniu na liczbę mieszkańców potwierdzają wcześniejsze wnioski o korzystnych warunkach dla przedsiębiorczości.
14. Powiat dębicki znajduje się na trzecim miejscu w liczbie przedsiębiorstw przypadających na 10 tys. ludności (677 podmiotów). Wyższą wartością wskaźnika charakteryzuje się powiat mielecki (767 podmiotów) i powiat jasielski (684 podmiotów).
15. Proporcja między nowo zarejestrowanymi a wykreślonymi jednostkami z rejestru REGON na 10 tys. ludności jest podobna do średniej z powiatów sąsiednich.

16. Udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON w powiecie dębickim jest na średnim poziomie (7,2%) w porównaniu do powiatów ościennych. Mniejszy udział ma jedynie powiat mielecki (5,6%) i powiat ropczycko-sędziszowski (6,6%).
17. Liczba mieszkańców prowadząca działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1 tys. osób wynosi 7,3. Na tle powiatów sąsiednich jest to średnia wartość. Większy udział posiada powiat mielecki (9,1), jasielski (8,3) i ropczycko-sędziszowski (7,7).
18. Liczba organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców wynosi 28, co plasuje powiat dębicki na trzecim miejscu wśród powiatów sąsiednich. Jednocześnie warto zwrócić uwagę na ponadprzeciętnie wysoką aktywność co najmniej kilku organizacji pozarządowych.
19. Uwzględniając porównanie powiatu dębickiego z powiatami sąsiednimi można stwierdzić, iż powiat ten ma dobre warunki dla prowadzenia działalności gospodarczej, choć słabiej rozwinięte niż w powiecie mieleckim i jasielskim.
20. Największy udział w strukturze podmiotów gospodarczych pod względem liczby zatrudnionych pracowników w 2014 r. stanowią mikroprzedsiębiorstwa – 94,8%, następnie małe – 4,28%, średnie – 0,78% i duże przedsiębiorstwa – 0,14%.
21. Pod względem liczby podmiotów sektora publicznego powiat dębicki znajduje się na drugim miejscu wśród powiatów sąsiednich.
22. W 2014 r. w powiecie dębickim funkcjonowało 363 podmiotów państwowych i 8 788 prywatnych. W porównaniu od powiatu mieleckiego i jasielskiego, w których występuje podobna liczba przedsiębiorstw państwowych, w sektorze prywatnym działa mniej podmiotów.
23. W powiecie dębickim wzrasta liczba firm z kapitałem zagranicznym. W roku 2014 zarejestrowanych było ich 67.
24. Liczba dużych przedsiębiorstwa od roku 2012 pozostaje na stałym poziomie – 13 przedsiębiorstw, co oznacza wzrost względem dwóch wcześniejszych lat o 1 podmiot.

25. Liczba bardzo dużych firm zatrudniających powyżej 1 tys. osób była stała w latach 2002-2012 i wynosiła 3 podmioty. Od roku 2013 na terenie powiatu dębickiego funkcjonują 2 takie przedsiębiorstwa.
26. W powiecie dębickim najwięcej podmiotów jest zarejestrowanych w sekcji G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (26% ogółu). Drugą pod względem liczby firm jest branża budowlana (12,6%), a następnie przetwórstwo przemysłowe (11,1%) oraz transport i gospodarka magazynowa (9,6%).
27. Najwięcej podmiotów branży handlowo-usługowej to firmy handlu detalicznego (60%).
28. Działania administracji powiatowej wspierającej rozwój biznesu mają charakter finansowy (pożyczki, jednorazowe dotacje) oraz niefinansowy (oferowanie szkoleń, kursów doszkalających). Należy uznać, że narzędzia finansowego wsparcia NGO przez powiat dębicki nie są zbyt różnorodne.
29. Największy udział inwestycji firm powiatu dębickiego w 2013 r. odnotowano w przemyśle i budownictwie (78,7%), a następnie w handlu (18,6%).
30. W powiecie dębickim występują dobre warunki dla rozwoju przemysłu. Przede wszystkim, ze względu na rolniczy charakter powiatu, istnieje potencjał rozwojowy w branży przemysłu spożywczego. Ponadto, bazując na tradycjach, istnieje potencjał w obszarze przemysłu chemicznego.
31. Na terenie miasta Dębica ustanowiono również Obszar Przemysłowy w Dębicy, będący częścią Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park Mielec. Obszar ten to możliwy jeden z filarów wzrostu społeczno-gospodarczego analizowanego terytorium. Na jego terenie z powodzeniem funkcjonują duże i średnie przedsiębiorstwa m.in. z branży chemicznej i transportowo-logistycznej.
32. Nie natknięto się w toku prowadzenia analiz na zintegrowaną ofertę wsparcia dla biznesu obecnie już funkcjonującego oraz oferty mające przyciągnąć nowych inwestorów.
33. Poważnym problemem będącym uwarunkowaniem rozwojowym jest duże zagrożenie powodzienne powiatu dębickiego. Jednocześnie brak jest inwestycji mających na celu zmianę tego stanu rzeczy. Wielu z przedsiębiorców rozważa możliwość opuszczenia powiatu ze względu na trudne do oszacowania straty wynikające z funkcjonowania na terenach zalewowych.

34. Przedsiębiorcy uznają sytuację gospodarczą w powiecie dębickim za trudną, jednocześnie dość podobną w całym województwie (z wyjątkiem „archipelagów dobrobytu” jak np. Rzeszów). Zwracają uwagę na relatywnie niskie koszty pracy, dobre warunki lokalizacyjne, ale jednocześnie trudne do pozyskania ziemie w dobrej lokalizacji, ze względu na rozdrobnienie arealów i złożoną strukturę właścicielską.

C. Infrastruktura

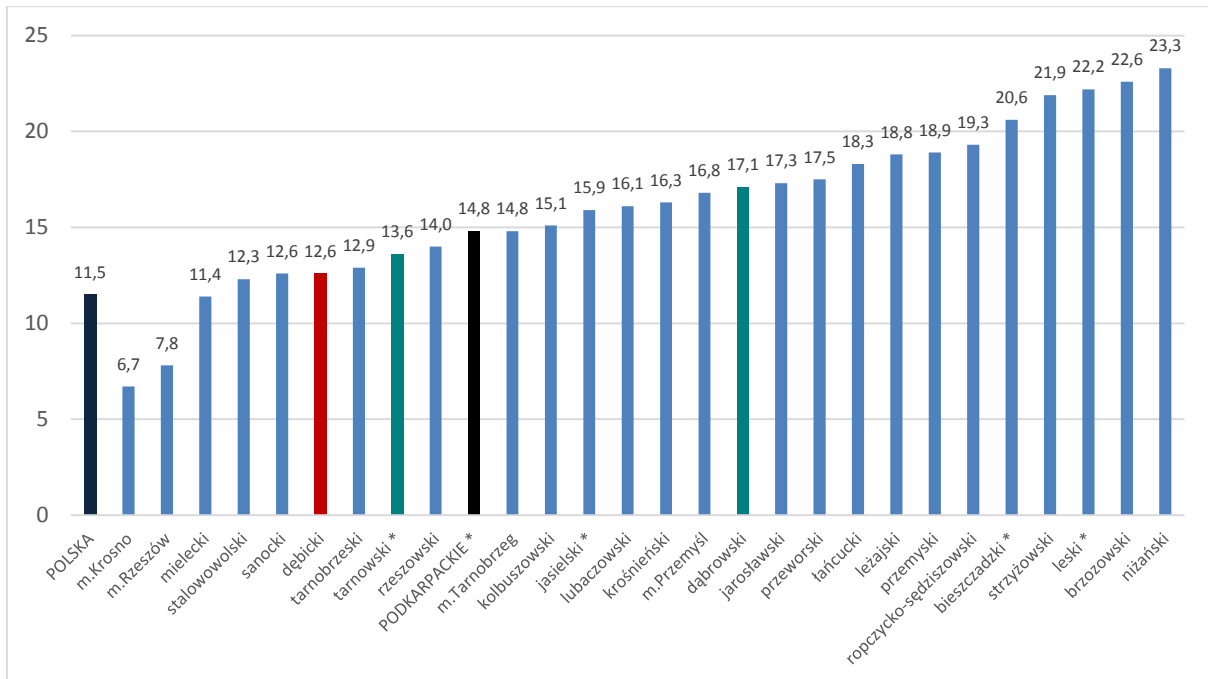
35. Przez powiat dębicki przebiega fragment europejskiej drogi E40 (autostrada A4) – kierunek zachód-wschód. Drogi o kierunku południe-północ stanowią: droga nr 73 (przez Pilzno) i droga 985 (przez Dębicę).
36. Długość dróg powiatowych to 379,7 km (94% to drogi o nawierzchni twardej, 6% o nawierzchni gruntowej). Powiat dębicki dokonuje systematycznie remontów dróg i mostów. W 2012 r. wydano na ten cel 22 mln zł. Stan techniczny dróg powiatu jest zróżnicowany.
37. W skali województwa największe natężenie ruchu samochodowego występuje na drodze nr 4 i nr 28.
38. Przez powiat dębicki przebiega linia kolejowa nr 91 Kraków-Medyka, będąca częścią magistrali międzynarodowej E30 i w kierunku północnym linia kolejowa nr 25 Łódź Kaliska-Dębica. Sieć linii kolejowych ocenia się jako wystarczającą dla obsługi Podkarpacia (z wyjątkiem południowo-wschodnich części). Jako konieczną do rewitalizacji kwalifikuje się linię nr 25. Natężenie ruchu kolejowego ocenia się jako średnie.
39. Powyższe oznacza dobre położenie na szlaku komunikacyjnym drogowym i kolejowym o znaczeniu krajowym i międzynarodowym o zadawalającym stanie dróg powiatowych.
40. Ocenia się, że w województwie podkarpackim jest średnie zagęszczenie sieci telekomunikacyjnych. Powiat dębicki na tle województwa cechuje się niską penetracją budynkową (34%, średnia w Polsce 64%), tj. praktyczną możliwością dotarcia z usługą – przyłączy kablowych lub terminali bezprzewodowych w budynkach), średnią penetracją lokali mieszkalnych (52%). Na tej podstawie formułuje się wniosek o przeciętnym zagęszczeniu sieci telekomunikacyjnych w powiecie dębickim.

41. Powiat dębicki posiada dobrą infrastrukturę sportową. W powiecie spotkamy dobre warunki do uprawiania wielu sportów, przyuczania adeptów wielu dyscyplin sportowych, jak również infrastrukturę pozwalającą gościć kluby/zespoły sportowe pragnące rozwijać się sportowo.

D. Społeczeństwo

42. Powiat dębicki, jak i całe województwo podkarpackie, charakteryzuje się relatywnie młodą społecznością, wysokim przyrostem naturalnym i korzystnym udziałem osób w wieku produkcyjnym w strukturze ludności. Konsekwencją tego jest wysoka wartość wskaźnika ludności w wieku produkcyjnym, które z kolei jest do pewnego stopnia niwelowane przez ujemne saldo migracji. Należy więc uznać, że powiat dębicki jest zagrożony systematycznym starzeniem się społeczeństwa.
43. Średnia stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie dębickim w roku 2014 wyniosła 12,6% (7 443 osoby, M: 3 291; K: 4 152) co daje wysoką 6. lokatę na 25 powiatów województwa podkarpackiego oraz 4. wśród 21 powiatów ziemskich. Jest ona znacząco niższa od średniej wojewódzkiej, która wyniosła 14,8%, jednakże wyższa od średniej krajowej (11,5%). Wśród sąsiadujących powiatów jedynie powiat mielecki zanotował lepszy wynik (11,4%), pozostałe pięć powiatów sąsiadujących jest w sytuacji gorszej: tarnowski – 13,6%; kolbuszowski – 15,1%; jasielski – 15,9%; dąbrowski – 17,1%; ropczycko-sędziszowski – 19,3% oraz strzyżowski – 22,6%.

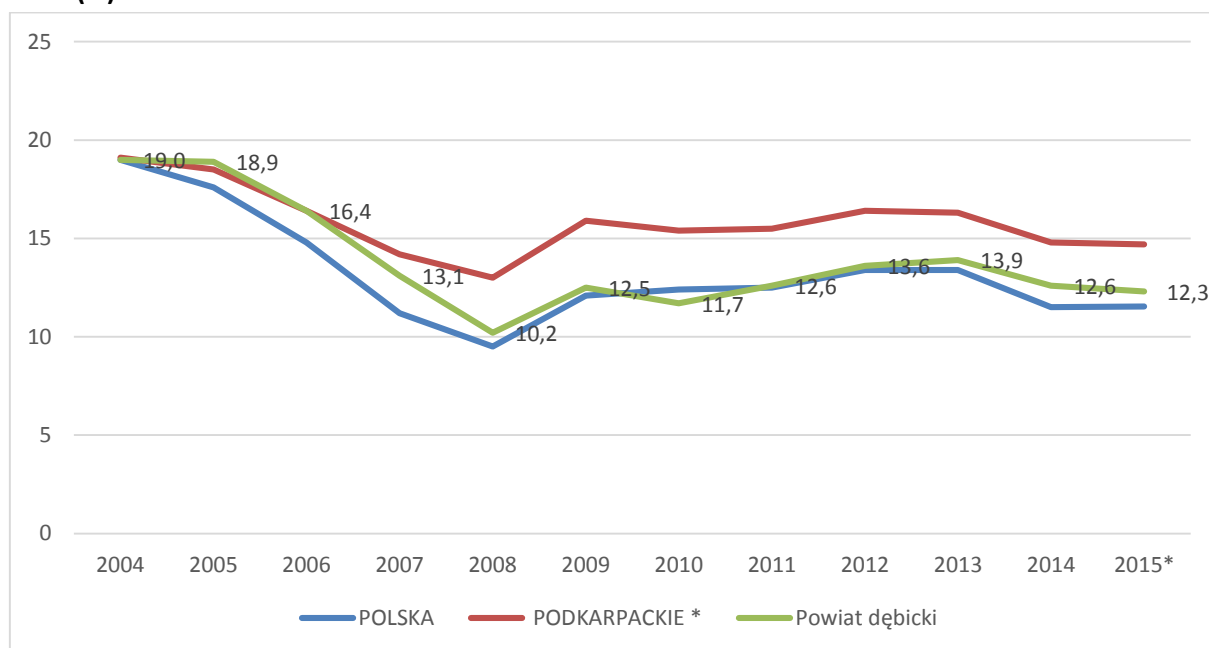
Wykres 1. Bezrobocie rejestrowane w roku 2014 w wybranych jednostkach terytorialnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, BDL (dostęp: 07.07.2015).

44. Powiat dębicki w miesiącach I-V 2015 r. charakteryzował się – podobnie jak Polska i Podkarpacie – spadkiem wskaźnika bezrobocia rejestrowanego: w maju 2015 r. wyniósł on 11,3% i jest znacząco niższy niż średnia dla województwa podkarpackiego (13,7%), i nieznacznie wyższy niż dla Polski (10,8%).
45. W maju 2015 r. wśród 25 powiatów Podkarpacia (łącznie z miastami na prawach powiatu), powiat dębicki znajdował się w czołówce powiatów o najniższej stopie bezrobocia rejestrowanego: 6. miejsce za powiatami: m. Krosno – 6,3%; m. Rzeszów – 7,7; mieleckim – 10,4; sanockim – 11,0% oraz stalowowolskim – 11,2%. Powiat dębicki wyprzedza również sąsiadujące powiaty z województwa małopolskiego: tarnowski i dąbrowski, które zanotowały wyższą stopę bezrobocia rejestrowanego, odpowiednio: 11,9% i 16%.

Wykres 2. Bezrobocie rejestrowane w powiecie dębickim na tle Polski i Podkarpacia w latach 2004-2014 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, BDL (dostęp: 07072015).

46. Analizując stopę bezrobocia w okresie 2004-2014, zarówno w powiecie dębickim, jak i na Podkarpaciu i w Polsce można zauważyć znaczący spadek bezrobocia w okresie 2004-2008, następnie wzrost w latach 2009-2013. W roku 2014 i pierwszych miesiącach roku 2015 tendencja zmieniła się na pozytywną.
47. Odsetek długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok) w stosunku do liczby bezrobotnych ogółem w powiecie dębickim wynosi 42,8%, co na 25 powiatów Podkarpacia daje 14. lokatę. Na tle Polski, gdzie wskaźnik ten wynosi 41,6%, powiat dębicki wypada gorzej, jednakże na tle Podkarpacia (44,9%) jest to wynik lepszy.
48. W 4 sąsiadujących powiatach odsetek osób pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok jest wyższy: strzyżowski – 51,5%; dąbrowski – 47,2%; jasielski – 46,3% oraz ropczycko-sędziszowski – 45,2%. W lepszej sytuacji znalazły się: powiat mielecki – 40,1% oraz tarnowski – 37,6%.

Tabela 1. Bezrobocie w gminach powiatu dębickiego w latach 2012-2014

Jednostka terytorialna	31.12.2012		31.12.2013		31.12.2014	
	Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety
Dębica Miasto	2 928	1 648	2 981	1 658	2 665	1 501
Brzostek Miasto i Gmina	802	396	834	428	762	403
Czarna Gmina	845	462	841	486	744	432
Dębica Gmina	1 576	880	1 643	898	1 461	806
Jodłowa Gmina	295	168	274	147	256	154
Pilzno Miasto i Gmina	950	524	951	541	854	479
Żyraków Gmina	751	408	788	415	701	377
Ogółem powiat dębicki	8 147	4 486	8 312	4 573	7 443	4 152

Źródło: *Informacja o lokalnym rynku pracy wg stanu na 31 grudnia 2013 r.*, PUP Dębica, marzec 2014 r.; *Informacja o lokalnym rynku pracy wg stanu na 31 grudnia 2014 r.*, PUP Dębica, marzec 2015 r.

49. W roku 2014 r. zanotowano znaczący spadek stopy bezrobocia w powiecie dębickim – pod koniec grudnia zarejestrowanych było o blisko 900 osób mniej niż w analogicznym okresie roku 2013 r. Do głównych przyczyn spadku bezrobocia można zaliczyć: emigrację zarobkową, tworzenie nowych miejsc pracy przez lokalnych przedsiębiorców oraz samozatrudnianie się bezrobotnych.

Tabela 2. Liczba bezrobotnych w powiecie dębickim wg wykształcenia

	31.12.2013			31.12.2014		
	Ogółem	kobiety	mężczyźni	Ogółem	kobiety	mężczyźni
Ogółem	8 312	4 573	3 739	7 443	4 152	3 291
Wykształcenie wyższe	1 049	761	288	912	641	271
Policealne i średnie zawodowe	2 201	1 328	873	2 053	1 289	764
Średnie ogólnokształcące	1 064	754	310	931	637	294
Zasadnicze zawodowe	2 476	1 152	1 324	2 165	1 024	1 141
Gimnazjalne i poniżej	1 522	578	944	1 382	561	821

Informacja o lokalnym rynku pracy wg stanu na 31 grudnia 2014 r., PUP Dębica, marzec 2015 r.

50. Sytuację na rynku pracy w powiecie dębickim należy uznać za trudną. Wahania wartości wskaźników mają raczej charakter zależny od uwarunkowań zewnętrznych, jak np. cykli koniunkturalnych na poziomie makro. Szczególnie trudna sytuacja dotyczy ludzi młodych, nie posiadających wykształcenia wyższego. Wartości wskaźników w zakresie bezrobocia są prawdopodobnie nieco lepsze od oficjalnych ze względu na fakt wyjazdów za granicę w celach zarobkowych oraz prac sezonowych. Oznacza to z drugiej strony wyższe ujemne wartości salda migracji względem oficjalnych wartości. Powoduje to, że przeciwdziałanie odpływowi kapitału ludzkiego urasta do jednego z kluczowych kierunków działań o charakterze prorozwojowym.

51. Struktura wykształcenia mieszkańców powiatu dębickiego wypadła nieznacznie gorzej na tle Polski i województwa podkarpackiego. Osób z wykształceniem wyższym w powiecie dębickim w Narodowym Spisie Powszechnym w 2011 roku zanotowano 12,5% przy 17% w Polsce i 14,5% na Podkarpaciu. Jednakże w porównaniu z powiatami ościennymi, jedynie powiat mielecki osiągnął lepsze wyniki – 13,1%. W przypadku osób ze średnim wykształceniem (zarówno ogólnokształcącym jak i zawodowym) powiat dębicki osiągnął wyższe wyniki niż w Polsce i w województwie podkarpackim a także w porównaniu z powiatami sąsiadującymi. Osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz podstawowym (ukończonym) w powiecie dębickim jest więcej niż w kraju i województwie podkarpackim, ale mniej niż w powiatach ościennych.

Tabela 3. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci w 2011 r.

	Ogółem	Wyższe	Policealne	Średnie	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe ukończone	Gimnazjalne	Podst. nieukończone /bez wyksz.	Nieustalone
POLSKA		17,0%	2,6%	29,0%	21,7%	18,3%	4,9%	1,4%	5,2%
PODKARPACKIE	1 835 795	14,5%	2,4%	27,9%	21,7%	19,0%	5,5%	1,3%	7,7%
jasielski	100 216	12,2%	2,6%	26,8%	24,5%	20,3%	5,6%	1,0%	6,9%
ropczycko-sędziszowski	61 894	10,8%	2,2%	27,1%	22,2%	22,6%	6,2%	1,5%	7,5%
strzyżowski	53 672	10,3%	2,4%	24,9%	24,9%	22,2%	5,8%	2,0%	7,5%
dębicki	115 497	12,5%	2,1%	29,9%	22,0%	20,1%	5,9%	0,9%	6,6%
mielecki	117 172	13,1%	2,1%	27,4%	25,6%	16,6%	5,5%	1,3%	8,5%

Źródło: *Ludność w województwie podkarpackim. Stan i struktura demograficzno-społeczna. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011*, Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Rzeszów 2013.

52. Odsetek osób ze średnim wykształceniem w powiecie dębickim, zarówno kobiet jak i mężczyzn, jest wyższy niż w Polsce, na Podkarpaciu oraz w powiatach sąsiednich.

53. Odsetek mężczyzn z powiatu dębickiego z wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,6%) jest niższy niż w Polsce, na Podkarpaciu oraz wśród okolicznych powiatów, natomiast analogiczny wskaźnik wśród kobiet (16,6%) jest wyższy niż w Polsce, województwie podkarpackim oraz sąsiadującym powiecie ropczycko-sędziszowskim, natomiast niższy od pozostałych sąsiadujących powiatów z województwa podkarpackiego: jasielskiego, strzyżowskiego i mieleckiego.

54. Podobnie jak w skali kraju i województwa, w powiecie dębickim zamieszkuje więcej kobiet z wyższym wykształceniem niż mężczyzn – odpowiednio 15,1% oraz 9,9%. Odsetek mężczyzn z wyższym wykształceniem w powiecie dębickim jest niższy niż analogiczny wskaźnik w Polsce, na Podkarpaciu, ale także w ościennych powiatach: jasielskim (10,5%)

i mieleckim (11,3%). Odsetek kobiet z wyższym wykształceniem jest niższy niż analogiczny wskaźnik w Polsce i w województwie, natomiast jest wyższy niż w sąsiadujących powiatach województwa podkarpackiego.

55. Warto zwrócić uwagę na wybijającą się w strukturze specjalizacji wykształcenia ludności powiatu dębickiego liczbę osób z kierunkowym wykształceniem technicznym. Jest to zasób wynikający z dominacji określonego charakteru przemysłu na terenie powiatu.
56. Frekwencja wyborcza w przypadku powiatu dębickiego była wyższa w stosunku do średniej krajowej, co jest cechą charakterystyczną województwa podkarpackiego, które można ocenić jako aktywne obywatelsko. Na tle województwa podkarpackiego powiat dębicki wypada poniżej średniej, jednakże warto podkreślić relatywnie wysoki kapitał społeczny.
57. W powiecie dębickim mamy do czynienia z rosnącą liczbą organizacji pozarządowych: fundacji i stowarzyszeń. W roku 2014 było ich 364, podczas gdy rok wcześniej funkcjonowało ich 355. Dynamiczny przyrost NGO przypada na lata 2000-2010, który w przypadku powiatu dębickiego spowodował wzrost liczby organizacji trzeciego sektora ze 122 do 318. Organizacje pozarządowe są „przedłużoną ręką obywatelskości”. Stąd też analiza liczby NGO pozwala na konstatację na temat kapitału społecznego danego terytorium. Organizacje te realizują cele społeczne, są aktywne obywatelsko, można nazwać ich lokalnymi patriotami. Jest to zasób, którego nie wolno lekceważyć. Oczywiście istnieje ograniczona korelacja pomiędzy liczbą NGO a ich jakością, czyli poziomem zamożności, aktywnością oraz polem działania, nie mniej jednak przeprowadzona na potrzeby części diagnostycznej niniejszej strategii analiza prowadzi do wniosku o rosnących zasobach powiatu dębickiego w obszarze polityki społecznej.

E. Edukacja

58. Ogólna ocena usług edukacyjnych w powiecie dębickim jest pozytywna, zarówno w świetle wskaźników i danych standardowo wykorzystywanych do oceny stanu edukacji (np. wyniki nauczania), jak i w opinii badanych mieszkańców powiatu dębickiego. Pozytywnie oceniane są w szczególności warunki techniczne placówek oświatowych na

terenie powiatu. Oczywiście w ocenie usług edukacyjnych istnieje zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi gminami.

59. Warto podkreślić możliwości wykreowania dobrej oferty dydaktycznej dla uczniów szkół zawodowych. Oferta programowa idąca z duchem czasu, dostosowana do rynkowych potrzeb nie cieszy się jednak nadmiernym zainteresowaniem. Powodem jest prawdopodobnie dalej pokutujący mit o niskim poziomie nauczania w placówkach tego typu, a także niewypromowana oferta dydaktyczna.
60. Absolwenci gimnazjów mogą kontynuować naukę w następujących typach szkół ponadgimnazjalnych: 3-letnim liceum ogólnokształcącym, 4-letnim technikum i 3-letniej zasadniczej szkole zawodowej. W technikach i zasadniczych szkołach zawodowych zawody podzielono na kwalifikacje, co ma przybliżyć kształcenie zawodowe do rzeczywistych potrzeb i oczekiwań pracodawców, czym ułatwi absolwentom kształcenia zawodowego znalezienie pracy. Na terenie powiatu dębickiego funkcjonuje 10 szkół ponadgimnazjalnych kształcących młodzież oraz dorosłych. Są to w przeważającej większości zespoły szkół, dysponujące miejscami nauki w różnych typach szkół.
61. Poza szkołami dla młodzieży w powiecie dębickim funkcjonują szkoły i placówki, oferujące edukację dorosłych. Są to: Centrum Kształcenia Ustawicznego (w Zespole Szkół nr 4 w Dębicy), Zespół Szkół w Brzostku oraz Centrum Kształcenia Praktycznego w Dębicy. Dwie pierwsze oferują możliwość zdobycia wykształcenia średniego w liceach ogólnokształcących dla dorosłych (co cieszy się coraz większym zainteresowaniem osób dorosłych), w perspektywie natomiast – zdobycie kwalifikacji zawodowych na kwalifikacyjnych kursach zawodowych. Centrum Kształcenia Praktycznego w Dębicy, poza bogatą ofertą zajęć praktycznych i kursów, jako pierwsze w powiecie, wprowadziło do swojej oferty kwalifikacyjne kursy zawodowe, co spotkało się z dużym zainteresowaniem osób chcących zdobyć zawód (kwalifikacje w zawodzie).
62. Na terenie powiatu dębickiego funkcjonuje Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny (ZOD), filia Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, oferujący kilka kierunków nauczania na studiach licencjackich. Obecnie trwa debata na temat możliwości wykorzystania potencjału przestrzennego kampusu i instytucjonalnego krakowskiej uczelni celem podtrzymania tradycji funkcjonowania w Dębicy Uniwersytetu Ekonomicznego

w Krakowie. Poszukiwana jest nowa formuła, która ma szansę być korzystna z punktu widzenia powiatu dębickiego oraz jednostki naukowej.

63. Ważne miejsce w systemie edukacji powiatu stanowią Zespół Szkół nr 2 w Dębicy prowadzący kształcenie uczniów niepełnosprawnych w klasach integracyjnych oraz Zespół Szkół Specjalnych. W ramach Zespołu Szkół Specjalnych funkcjonują: szkoła podstawowa specjalna, gimnazjum specjalne, szkoła specjalna przysposabiająca do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z więcej niż jedną niepełnosprawnością, wczesne wspomaganie, zespół rewalidacyjno-wychowawczy oraz grupa wychowawcza przy Zespole Opieki Zdrowotnej w Dębicy.
64. Na terenie powiatu dębickiego funkcjonuje również szkolnictwo niepubliczne, które jest uzupełnieniem oferty edukacyjnej powiatu dębickiego szczególnie w zakresie kształcenia dla dorosłych.
65. Szkoły na terenie powiatu dębickiego są multifunkcyjne. Oprócz funkcji edukacyjnej, pełnią rolę ośrodków kultury, edukacyjno-wychowawczych oraz placówek rozwojowych dla osób w różnym wieku. Utrzymywanie ich jest ważne dla rozwoju zasobów ludzkich powiatu, choć można dokonać analizy pod kątem możliwości przeformułowania ich działalności przede wszystkim z punktu widzenia organizacyjnego i finansowego.

F. Służba zdrowia

66. Zespół Opieki Zdrowotnej w Dębicy jest samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej, który świadczy usługi dla mieszkańców miasta, powiatu a także dla całego regionu. Podstawowym celem działań szpitala jest udzielanie świadczeń zdrowotnych służących zachowaniu, przywracaniu i ratowaniu zdrowia. Świadczenia zdrowotne w zakresie leczenia zamkniętego i pomocy doraźnej udzielane są codziennie przez całą dobę. Dla diagnozowania pacjentów wykonuje się, oprócz tradycyjnych badań, także badania tomograficzne, mammograficzne, angiograficzne, endoskopowe, laparoskopowe itd. W szpitalu mieści się Zespół Poradni Specjalistycznych. W ramach Zespołu funkcjonuje również podstawowa opieka zdrowotna.

67. Pacjenci szpitala objęci są całodobową opieką medyczną w 18 oddziałach liczących łącznie 505 łóżek: – Chirurgii Ogólnej z Pododdziałem Gastroenterologii (44 łóżka), – Chirurgii Urazowej i Ortopedii (22 łóżka), – Anestezjologii i Intensywnej Terapii Medycznej (6 łóżek), – Ginekologii (32 łóżka), – Położnictwa (18 łóżek), – Wewnętrzny I (34 łóżka), – Chorób Wewnętrznych i Kardiologii (30 łóżek), – Okulistyczny (13 łóżek), – Rehabilitacji z Pododdziałem Rehabilitacji Dziecięcej (28 łóżek), – Obserwacyjno-Zakaźny i Chorób Wątroby (36 łóżek), – Dziecięcy (35 łóżek), – Psychiatryczny I (32 łóżka), – Psychiatryczny II (32 łóżka), – Psychiatryczny III (32 łóżka), – Odwykowy (35 łóżek), – Neurologii (31 łóżek), – Zakład Opiekuńczo Lecznicy (20 łóżek), – Psychiatrii Sądowej o Wzmocnionym Zabezpieczeniu (25 łóżek).
68. W szpitalu działa Stacja Dializ składająca się z 8 stanowisk. W szpitalu mieści się Zespół Poradni Specjalistycznych, w skład których wchodzi poradnie: dla kobiet, chirurgiczna, endokrynologiczna, kardiologiczna, reumatologiczna, neurologiczna, patologii noworodka, zdrowia psychicznego dla dorosłych, ortopedyczna, rehabilitacyjna, okulistyczna, urologiczna, odwykowa, gruźlicy i chorób płuc, chorób zakaźnych, hepatologiczna, chirurgii stomatologicznej, ortodontyczna, laryngologiczna, nefrologiczna.
69. W 2012 r. działalność Poradni Alergologicznej i Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży została zawieszona w związku z trudnościami w spełnieniu wymogów dotyczących kwalifikacji lekarzy realizujących świadczenia w ww. poradniach. Z końcem roku 2011 zakończyły działalność w ramach struktury organizacyjnej Zespołu Opieki Zdrowotnej w Dębicy placówki: Gminny Ośrodek Zdrowia w Jodłowej, Wiejski Ośrodek Zdrowia w Zawadzie i Ośrodek Zdrowia w Pustkowie. Liczba praktyk lekarskich w 2012 roku zlokalizowanych na terenie miasta wynosiła 23, a na terenie wsi – 13.
70. Na terenie powiatu dębickiego w 2012 roku funkcjonowały 44 przychodnie publiczne oraz niepubliczne, z których 10 podlegało jednostkom samorządu terytorialnego.
71. Można zauważyć potencjał instytucjonalny powiatu dębickiego w obszarze służby zdrowia. Szpital powiatowy posiada słabości, które należy eliminować, a jego potencjał zasadza się na kilku szpitalnych oddziałach specjalistycznych. Usługi medyczne mogłyby stać się jednym z filarów rozwoju lokalnego. Wymaga to jednak, tak jak w przypadku opisanego w dalszej części diagnozy potencjału w zakresie turystyki uzdrowiskowej,

znaczących nakładów finansowych na poprawę istniejącej infrastruktury, a także działań na rzecz racjonalizacji kosztów funkcjonowania powiatowego szpitala.

G. Pomoc społeczna

72. Działaniami z zakresu pomocy społecznej w powiecie dębickim zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dębicy, które realizuje zadania powiatu w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych.
73. W roku 2012 w całodobowej pieczy instytucjonalnej przebywało 44 dzieci z terenu powiatu dębickiego, z czego 29 w Domu Dziecka „Hanka” w Dębicy, a 15 w placówkach poza powiatem (Krosno, Nowy Sącz, Rzeszów, Nowa Grobla).
74. Na terenie powiatu dębickiego funkcjonują również dwa domy pomocy społecznej, które świadczą na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności następujące usługi: bytowe, opiekuńcze, wspomagające, edukacyjne w formach i zakresie wynikających z indywidualnych potrzeb. Dom Pomocy Społecznej w Parkoszu dysponuje 96 miejscami, z których 42 przeznaczone są dla osób w podeszłym wieku, a kolejne 54 – przeznaczone są dla osób przewlekłe somatycznie chorych. Dom Pomocy Społecznej w Dębicy dysponuje 213 miejscami przeznaczonymi dla mężczyzn przewlekłe psychicznie chorych.
75. Dominującym problemem, który zmusza osoby do ubiegania się o pomoc finansową w ośrodkach pomocy społecznej jest ubóstwo. Za ubóstwo przyjmuje się określenie sytuacji jednostek lub grup społecznych, których dochody są zbyt niskie, aby utrzymać się przy życiu i zdrowiu. W 2012 roku 18 245 osób korzystało ze środowiskowej opieki społecznej, natomiast 6 648 rodzin pobierało świadczenia rodzinne. Od roku 2009 systematycznie malała liczba osób korzystających z pomocy społecznej, jednak w roku 2013 nastąpił wyraźny wzrost względem roku 2012. Głównie dotyczy to osób w wieku 60+.

H. Atrakcyjność turystyczna i potencjał w zakresie kultury

76. Według ewidencji usług hotelarskich na terenie gminy Dębica zarejestrowanych jest 15 obiektów pełniących usługi hotelarskie, które oferują 198 miejsc noclegowych. Funkcjonuje także 12 punktów gastronomicznych. Są to przede wszystkim gospodarstwa agroturystyczne, schroniska młodzieżowe oraz ośrodki rekreacyjno-wypoczynkowe. Z pewnością zaplecze infrastrukturalne bazy noclegowo-gastronomicznej w powiecie dębickim jest na słabym poziomie, biorąc pod uwagę potencjał krajobrazowy oraz potencjał w zakresie turystyki uzdrowiskowej.

Tabela 4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
powiat dąbrowski	0,0	0,0	11,8	14,4	22,2
powiat tarnowski	27,9	24,8	22,6	18,7	17,9
powiat jasielski	19,0	16,8	16,8	18,7	19,3
powiat ropczycko-sędziszowski	34,4	35,0	27,6	25,6	23,8
powiat strzyżowski	10,3	14,4	23,9	21,0	10,4
powiat dębicki	22,5	27,3	21,4	18,6	20,3
powiat mielecki	26,6	26,7	25,7	24,9	25,8

Tabela 5. Dynamika liczby miejsc noclegowych

Jednostka terytorialna	ogółem											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
dąbrowski	55,6	100,0	100,0	100,0	100,0	280,0	107,1	66,7	100,0	150,0	260,0	100,0
tarnowski	58,2	110,9	87,1	129,3	85,0	129,0	89,4	107,6	107,7	106,7	115,9	93,5
jasielski	82,6	94,9	96,8	124,0	43,7	100,0	145,4	389,4	105,8	96,4	96,1	107,4
ropczycko-sędziszowski	91,3	128,7	100,0	116,2	102,3	129,5	299,6	48,5	100,0	123,3	95,1	128,1
strzyżowski	81,8	591,1	100,4	100,4	100,0	92,9	125,3	94,6	85,4	96,8	103,3	91,7
dębicki	101,2	115,4	89,9	120,6	100,8	87,3	125,0	91,2	117,2	78,3	122,7	129,9
mielecki	111,2	90,3	108,0	99,3	84,0	128,8	97,9	135,4	79,5	135,8	105,3	104,8

Rok poprzedni = 100

Tabela 6. Liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym

Jednostka terytorialna	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
dąbrowski	8	149	19	212	170	0	0	22	207	557
tarnowski	1 295	1 793	2 009	1 560	1 855	1 812	2 844	2 261	4 126	3 815
jasielski	976	914	100	47	320	474	822	969	565	322
ropczycko-sędziszowski	859	1 355	1 399	1 464	3 785	7 194	3 764	5 654	4 122	3 105
strzyżowski	211	434	427	442	341	308	901	329	463	264
dębicki	2 339	2 484	2 486	4 110	3 854	5 667	2 636	3 011	4 056	5 383
mielecki	7 423	8 398	10 852	9 422	11 543	12 460	12 114	10 123	9 424	10 385

77. Funkcja rekreacyjno-wypoczynkowa i turystyczna może stać się trzecią dominującą funkcją powiatu dębickiego. Powiat posiada dobre warunki dla rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku: walory przyrodniczo-krajobrazowe wraz z bogactwem flory i fauny, zabytki kultury (na terenie powiatu dębickiego znajdują się zabytkowe kościoły, wiekowe cmentarze, dworki, parki, miejsca pamięci narodowej i inne elementy stanowiące atrakcje turystyczne) i stosunkowo czyste środowisko pomimo obecności przemysłu. Dodatkowym walorem sprzyjającym rozwojowi tej funkcji są walory historyczne i infrastrukturalne oraz fizyczne umożliwiające rozwój lecznictwa uzdrowiskowego. Umożliwiają one funkcjonowanie ośrodków sanatoryjnych. Funkcje turystyczne podkreślają także liczne zabytki kultury materialnej i niematerialnej.
78. Uzdrowisko „Łazienki Latoszyńskie”: w XIX wieku powstał w Latoszynie przysiółek Łazienki Uzdrowisko, gdzie wybudowano zakład wodolecznicy uważany w tamtym czasie za jeden z najlepszych w kraju. Obiekt w trakcie wojny został kompletnie zniszczony. Jest to niewątpliwie element infrastruktury turystycznej, który posiada znaczny potencjał mogący w przyszłości w znaczący sposób poprawić wskaźniki określające atrakcyjność turystyczną powiatu. Wiąże się to przede wszystkim z posiadanymi uwarunkowaniami naturalnymi: wody w Latoszynie posiadają lepsze parametry lecznicze niż wiele innych wód z miejscowości uzdrowiskowych.
79. Istnieją inne miejsca na terenie powiatu dębickiego, które mogłyby spowodować wzrost wartości wskaźników obrazujących ruch turystyczny. Każde z tych miejsc wymaga jednak znacznych nakładów finansowych, stąd też wyraźny akcent na „potencjalne” zasoby, które wymagają wykreowania. Autorzy diagnozy dostrzegają potencjał w istniejącym zalewie w Strzegonicach położonym w gminie Pilzno; turystyka sportowa dzięki dostępnej infrastrukturze, turystyka biznesowa, będąca rozszerzeniem stref wpływów biznesowych Rzeszowa i Mielca; rozwój infrastruktury wokół doliny Wisłoki; rozwój szeroko rozumianego winiarstwa, co jest z kolei przedłużeniem obszaru powiatu jasielskiego. Istnieje wiele pomniejszych atrakcji turystycznych niezbędnych do rozwinięcia: muzeum lalek; miejsca, gdzie odbywały się historyczne bitwy (np. w ramach konfederacji barskiej). Poboczną, choć potencjalnie istotną z punktu widzenia turystyki, jest kwestia obecności na terenie powiatu dębickiego unikalnych w tej części Polski szkótek drzew i krzewów.

Może to być impulsem dla rozwoju turystyki, oferty edukacyjnej, lub – potencjalnie – przedsiębiorczości.

80. Na tle powiatów sąsiadujących powiat dębicki pod względem atrakcyjności turystycznej wypada poprawnie, jednak analizując bliżej wskaźniki okazuje się, że w dużej mierze spowodowane jest to słabością innych powiatów w tym obszarze. Lepiej od powiatu dębickiego wypada powiat mielecki ze względu na wysokie wskaźniki w zakresie tzw. turystyki biznesowej. W zakresie turystyki uzdrowskiej, wypoczynkowej, poznawczej, czy pielgrzymkowej, analizowane powiaty wypadają gorzej w porównaniu do południowych powiatów województwa małopolskiego, śląskiego czy dolnośląskiego.
81. Problemem wydaje się być niedookreślona marka powiatu. Powiat dębicki jest nieznanym szerszemu społeczeństwu, a nazwa „Dębica” kojarzona jest przede wszystkim z producentem opon. Istnieją pokaźne rezerwy w zakresie promowania powiatu dębickiego jako miejsca przyjaznego dla różnego typu odbiorców. Do tego trzeba jednak jasnego wizerunku powiatu.
82. Na terenie powiatu dębickiego działają instytucje kultury. Działalność kulturalna prowadzona jest w szkołach, domach kultury oraz wiejskich centrach kulturalnych. Działalność ta spaja społeczności mikrolokalne, przede wszystkim na poziomie gminnym. Wydarzenia kulturalne zasadzają się na tradycjach i dotyczą przede wszystkim elementów lokalnego folkloru (wydarzenia muzyczne, uroczystości patriotyczne, sakralne, kulinarne, dożynki), historii oraz ekologii. W minimalnym stopniu mają miejsce wydarzenia, które mogłyby być zakwalifikowane do tzw. „kultury wyższego rzędu” z zakresu malarstwa, rzeźby, teatru itp.
83. Według danych BDL maleje liczba widzów w kinach, prawdopodobnie ze względu na fakt lepszych połączeń komunikacyjnych z Rzeszowem, Tarnowem i Krakowem, które pełnią rolę centrów kultury również dla mieszkańców obszarów metropolitalnych. Jest to zjawisko, które można zinterpretować jako intensyfikację połączeń sieciowych Dębicy z innymi ośrodkami.

1.3 Analiza SWOT potencjału społeczno-gospodarczego powiatu dębickiego

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Konkurencyjne ceny ziem i nieruchomości. ▪ Korzystne uwarunkowania środowiskowe, klimatyczne i walory krajobrazowe sprzyjające turystyce wypoczynkowej i uzdrowiskowej. ▪ Potencjał gospodarczy miasta i gminy Dębica. ▪ Relatywnie niska średnia płaca na lokalnym rynku pracy. ▪ Dobre warunki do prowadzenia działalności rolniczej, w tym rolnictwa ekologicznego. ▪ Względnie wysokie zróżnicowanie branż przedsiębiorstw w szczególności w mieście i gminie Dębica. ▪ Duża liczba placówek oświatowych świadczących wysoką jakość usług edukacyjnych. ▪ Silny sektor przemysłu chemicznego i spożywczego. ▪ Silne zasoby ludzkie, przede wszystkim w zakresie kapitału społecznego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Skomplikowana struktura właścicielska ziem. ▪ Niski wskaźnik przedsiębiorczości, w szczególności poza miastem Dębica. ▪ Brak wysoko wykwalifikowanych kadr, w szczególności poza miastem Dębica. ▪ Zła opinia społeczeństwa na temat jakości służby zdrowia. ▪ Brak oferty dla turystów. ▪ Brak zintegrowanej oferty dla przedsiębiorców. ▪ Niezadowalający stan dróg oprócz połączeń ekspresowych i autostradowych. ▪ Niewielka podaż wiedzy, innowacji i technologii. ▪ Niski stan zaawansowania prac nad rozwojem infrastruktury technicznej i gospodarczej na obszarach wiejskich. ▪ Niewielka ilość uzbrojonych terenów inwestycyjnych. ▪ Zaledwie dwa bezpośrednie łączniki powiatu dębickiego z autostradą A4.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Położenie względem drożnych połączeń drogowych i kolejowych (autostrada wschód-zachód, przebudowa linii kolejowej). ▪ Potencjał powiatu w zakresie turystyki wypoczynkowej i uzdrowiskowej. ▪ Relatywnie wysoki wskaźnik przyrostu naturalnego. ▪ Możliwość skorzystania z zewnętrznych środków finansowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ujemne saldo migracji osób w wieku produkcyjnym. ▪ Zagrożenie powodziowe. ▪ Obniżanie się stopy życiowej mieszkańców powiatu. ▪ Postrzegany przez mieszkańców brak perspektyw dla rozwoju osób młodych. ▪ Duże powierzchnie obszarów po byłych państwowych gospodarstwach rolnych, choć o niskiej infrastrukturze gospodarczej i społecznej.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Możliwość skorzystania z potencjału Rzeszowa, Tarnowa i Krakowa (wiedza, innowacje, przemysł kultury, nawet zasoby ludzkie). ▪ Skracający się czas dojazdu do lotnisk w Rzeszowie i Krakowie. ▪ Specjalna strefa ekonomiczna Euro-Park-Mielec zlokalizowana w Pustkowie (gmina Dębica). ▪ Silny potencjał powiatu w zakresie rozwoju centrum logistyczno-transportowego. ▪ Wskazanie Dębicy jako istotnego ośrodka w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podkarpackiego i Programie Operacyjnym Polska Wschodnia. ▪ Dobre warunki dla prowadzenia działalności gospodarczej w powiecie dębickim w porównaniu do powiatów sąsiednich, choć słabiej rozwinięte niż w powiecie mieleckim i jasielskim. ▪ Możliwości wzmocnienia potencjału bieguna wzrostu gospodarczego Dębica-Ropczyce (duopol). ▪ Rozwój rolnictwa ekologicznego. ▪ Ponadprzeciętnie dobra baza sportowa. ▪ Potencjał w zakresie dziedzictwa kulturowego i przemysłów kultury, przede wszystkim w dziedzinie muzyki i teatru. ▪ Możliwości rozwoju szpitala powiatowego w Dębicy. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niekorzystne warunki społeczne do rozwoju placówek naukowych. ▪ Peryferyjność powiatu względem reszty Polski, w szczególności względem układu terytorialnego: północ-południe. ▪ Brak uporządkowanych narzędzi współpracy powiatu dębickiego z organizacjami pozarządowymi. ▪ Brak określonej marki powiatu dębickiego. Brak określonej jednoznacznie tożsamości powiatu i wynikającej z niej kierunków rozwoju. ▪ Złe wyniki finansowe szpitala powiatowego.
---	---

2 Wizja rozwoju powiatu dębickiego

Powiat dębicki obszarem przyjaznym dla rozwoju przedsiębiorczości, w tym zwłaszcza bazującej na zasobach endogenicznych (przemysł rolno-spożywczy) oraz podtrzymującym trendy dotychczasowych kierunków rozwoju przemysłu chemicznego i usług transportowo-logistycznych; a także perspektywnym miejscem dla rozwoju osobistego i zawodowego dla młodzieży.

3 Misja rozwoju powiatu dębickiego

Misją rozwoju powiatu dębickiego jest tworzenie warunków dla rozwoju biznesu, koordynowanie i inicjowanie działań na rzecz podnoszenia atrakcyjności lokalizacyjnej dla mieszkańców i turystów, w partnerstwie z sektorem biznesowym i pozarządowym, a także tworzenie warunków dla młodzieży powiatu dębickiego dla pozostania w powiecie i kreowanie wizerunku powiatu jako miejsca przyjaznego do życia, prowadzenia działalności gospodarczej oraz wartego odwiedzenia.

Poniższe cele strategiczne oraz wynikające z nich cele niższego rzędu i działania powstały na bazie wnikliwej analizy części diagnostycznej wraz z analizą SWOT, konsultacji społecznych i eksperckich dyskusji. Wszystkie z poniższych zaprogramowanych aktywności powinny stać się przedmiotem aktywnej polityki samorządowych władz powiatowych oraz pracowników administracyjnych Starostwa Powiatowego w Dębicy. Oczywiście w odniesieniu do części z poniższych działań samorząd powiatowy może pełnić rolę jedynie wspomagającą, wspierającą, koordynującą lub inicjującą, bez możliwości bezpośredniej ich realizacji, jednakże warto pamiętać: po pierwsze, że podnoszenie konkurencyjności gmin będzie oznaczało bezpośrednie oddziaływanie na konkurencyjność powiatu, po drugie zaś, że szersza perspektywa i analiza zasobów i barier rozwojowych w wymiarze ponadgminnym pozwoli na stworzenie systemu polegającego na przełamywaniu różnorodnych barier, co skutkować będzie bardziej adekwatną i efektywną polityką rozwoju społeczno-gospodarczego zarówno w wymiarze gminnym, jak i powiatowym. Działania pracowników Starostwa Powiatowego w Dębicy nie będą polegać wyłącznie na wydawaniu decyzji administracyjnych. Pod kierownictwem władz

powiatowych, pracownicy Starostwa będą aktywnie działać na rzecz inicjowania, koordynowania, lobbowania wprowadzenia nowych rozwiązań we współpracy z administracją szczebla gminnego, przedsiębiorcami oraz mieszkańcami.

4 Cele strategiczne dla powiatu dębickiego

Przyjęto następujące nazewnictwo celów w ramach drzewa celów: cele najwyższego rzędu, wynikające bezpośrednio z dezagregacji wizji rozwoju nazwane zostały **celami strategicznymi**. Cele drugiego rzędu, będące rozwinięciem celów strategicznych noszą nazwę **celów operacyjnych**, zaznaczonych na drzewie celów numerami 1.1, 1.2, 2.1 itp. Trzeci poziom dezagregacji celów, wynikający z uszczegółowienia celów operacyjnych nazwany został **celami szczegółowymi**, oznaczonymi numerami 1.1.1., 1.2.1., 2.1.1 itp. Z nich bezpośrednio wynikają opisane każdorazowo poniżej działania niezbędne do podjęcia w ramach realizacji strategii. Suma zrealizowanych celów niższego rzędu, prowadzić będzie do osiągnięcia celów operacyjnych. Realizacja celów strategicznych zaś jest możliwa poprzez osiągnięcie założeń przyjętych dla celów operacyjnych. Osiągnięcie celów strategicznych prowadzić będzie powiat do realizacji strategicznej wizji powiatu dębickiego.

1. CEL STRATEGICZNY 1: SPRZYJAJĄCE WARUNKI DLA ROZWOJU LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, ZWŁASZCZA WYNIKAJĄCEJ Z ZASOBÓW ENDOGENNYCH I DOMINUJĄCYCH BRANŻ PRZEMYSŁU

Realizacja działań w ramach Celu strategicznego 1. ma na celu wspieranie rozwoju przedsiębiorczości. Zastosowano podział na instrumenty wsparcia dla kluczowych, dużych przedsiębiorstw, dla MSP oraz potencjalnych inwestorów. Działania w części będą miały charakter bezpośredni (np. promocja przedsiębiorczości), część działań będzie jednak *stricte* wspierająca działania gminne. Obszar ten jest bardzo ważny dla potencjału społeczno-gospodarczego powiatu, a władze samorządowe drugiego poziomu mają wbrew pozorom całkiem sporo narzędzi oddziaływania, pomimo ograniczonych możliwości wydawania decyzji administracyjnych w tej dziedzinie. Istnieje jednak cały szereg działań o charakterze wspierającym, koordynującym, inicjującym, w które powinny włączyć się podmioty administracji samorządowej różnych poziomów. Powiat dębicki, jako jednostka posiadająca najszerzą perspektywę występowania pewnych zjawisk, będzie pełnić ważną rolę w procesie uzgadniania kierunków działań wspierających przedsiębiorczość i ich realizacji.

Cel operacyjny 1.1. Rozwój istniejących kluczowych przemysłów przede wszystkim: oponiarskiego, spożywczego (w tym także rozwój rolnictwa ekologicznego), chemicznego oraz usług logistyczno-transportowych

Realizacja działań w ramach celu 1.1. przyczyni się do wsparcia przedsiębiorstw funkcjonujących w ramach branż zdiagnozowanych jako kluczowe. Część z proponowanych działań ma wymiar bezpośredniego oddziaływania, część ma charakter wspierający samorządy gminne.

Cel szczegółowy 1.1.1. Promocja ofert biznesowych w wymiarze ponadregionalnym

***Działanie:** Stworzenie przez Powiat, przy współpracy z samorządami gminnymi i przedsiębiorcami, zintegrowanej oferty dla potencjalnych klientów w Polsce i Europie. Oferta dla indywidualnych odbiorców i kontrakty dla biznesu czyli współpraca prywatno-prywatna.*

Cel szczegółowy 1.1.2. Wspieranie rozwoju współpracy biznesu i instytucji nauki, ośrodków innowacji i transferu technologii

***Działanie:** Stworzenie oferty dla uczelni województwa podkarpackiego i małopolskiego wskazującej na potencjalne pola współdziałania z dębickim biznesem i wynikające z tego obopólne korzyści. Nawiązanie programowej współpracy z przedstawicielami świata nauki, celem przedstawienia możliwości wspierania potrzeb kluczowych przemysłów. Pomocna w tym celu będzie współpraca m.in. z Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie, który przez wiele lat posiadał Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Dębicy.*

Cel szczegółowy 1.1.3. Wsparcie instytucjonalne dla biznesu (Centrum Obsługi Inwestora Strategicznego)

***Działanie:** Stworzenie podmiotu w strukturach Powiatu, którego pracownicy będą „opiekunami” poszczególnych firm, z którymi będą załatwiać wszystkie sprawy na styku przedsiębiorstwo-starostwo.*

Stworzenie wspólnie z samorządami gminnymi koncepcji systemowego wsparcia kluczowych przemysłów (opracowanie programu wsparcia przedsiębiorczości wraz z harmonogramem, budżetem, zadaniami i jego realizacja). Prowadzenie profesjonalnej obsługi inwestorów na każdym etapie prowadzonej działalności. Jednym z elementów podnoszenia konkurencyjności przedsiębiorstw będzie współpraca z centrami kreatywności i designu, w tym również ze środowiskiem krakowskim w tym obszarze. Wykorzystanie w tym celu funduszy pożyczkowych i poręczeniowych z województwa podkarpackiego i małopolskiego, jak np. Małopolski Fundusz Ekonomii Społecznej.

Cel szczegółowy 1.1.4. Tworzenie warunków dla rozwoju rolnictwa ekologicznego

***Działanie:** Wspieranie rolnictwa, które przyczyniać się będzie do powstawania wysokiej jakości warzyw i owoców. Działania będą polegały na promocji oferty rolników, wsparcia administracyjnego oraz wsparcia w zakresie poszukiwania odbiorców produktów.*

Cel operacyjny 1.2. Innowacyjny sektor małej i średniej przedsiębiorczości

Wprowadzenie: wspieranie rozwoju przedsiębiorczości będzie prowadzone poprzez tworzenie warunków dla rozwoju podmiotów gospodarczych w powiecie z wykorzystaniem adekwatnych, efektywnych i realnych narzędzi aktywizujących działalność gospodarczą.

Sektor małej i średniej przedsiębiorczości jest jednym z najistotniejszych z punktu widzenia budowania przewagi konkurencyjnej terytoriów. Problemem małych i średnich przedsiębiorstw jest zapewnienie kryterium trwałości: funkcjonowanie na rynku powyżej 3 lat bez zewnętrznego inkubowania. Tworzenie warunków dla rozwoju MSP jest obowiązkiem administracji samorządowej każdego poziomu. Działania w ramach omawianego celu powinny być realizowane wspólnie z publicznymi jednostkami Powiatu i samorządami gminnymi.

Cel szczegółowy 1.2.1. Szkolenia i doradztwo dla nowych pracodawców i pracowników

***Działanie:** Stworzenie możliwości nieodpłatnego wsparcia MSP w zakresie doradztwa prawnego i finansowego oraz szkoleń dla pracowników i pracodawców w zakresie kluczowych, zdiagnozowanych obszarów niezbędnych do rozwijania działalności gospodarczej.*

Cel szczegółowy 1.2.2. Promocja ofert biznesowych w wymiarze lokalnym

***Działanie:** Stworzenie oferty promującej wśród mieszkańców powiatu i powiatów sąsiadujących produkowane dobra i świadczone usługi przez lokalne MSP. Wsparcie dystrybucji informacji o produkowanych dobrach i świadczonych usługach przez MSP z powiatu dębickiego.*

Cel szczegółowy 1.2.3. Wsparcie instytucjonalne dla małego biznesu (Centrum Obsługi MSP)

***Działanie:** Stworzenie inkubatora mikroprzedsiębiorczości (np. wsparcie merytoryczne, rzeczowe lub finansowo-podatkowe, na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy oraz w zakresie inwestycji dla firm funkcjonujących na rynku poniżej 12 miesięcy); system staży i praktyk wspierających rozwój MSP (stworzenie programu stażowego dla MSP i uczniów z powiatu dębickiego). Prowadzenie profesjonalnej obsługi inwestorów na każdym etapie prowadzonej działalności. Pomimo widocznych różnic w strukturze zadań wspierających, możliwe jest stworzenie jednego podmiotu świadczącego wsparcie dla przedsiębiorstw na terenie powiatu dębickiego (Centrum Obsługi MSP wraz z Centrum Obsługi Inwestora Strategicznego).*

Cel operacyjny 1.3. Rozwój nowych podmiotów gospodarczych

Cel szczegółowy 1.3.1. Wsparcie rozwoju Specjalnej Strefy Ekonomicznej

***Działanie:** Uzbieranie nowych terenów pod inwestycje, wspieranie ewentualnego rozszerzenia granic SSE, budowa powiatowych dróg dojazdowych, lobbowanie budowy dróg gminnych i wojewódzkich, wspieranie powstawania infrastruktury dla przedsiębiorców.*

Cel szczegółowy 1.3.2. Wsparcie (prawne, marketingowe i podatkowe) dla potencjalnych przedsiębiorców

***Działanie:** Opracowanie oferty zawierającej wsparcie dla nowych podmiotów w zakresie: zakładania działalności gospodarczej, poradnictwa prawnego, marketingowego i podatkowego przez okres pierwszych 6 miesięcy działalności. Opracowanie wspólnych działań z samorządami gminnymi skutkujących wsparciem bezpośrednim dla nowych przedsiębiorstw.*

Cel szczegółowy 1.3.3. Promocja powiatu dębickiego jako miejsca przyjaznego dla inwestowania, w tym oferta dla nowych firm zasilających kluczowe branże powiatu dębickiego

***Działanie:** Stworzenie oferty promocyjnej w różnych formach, pokazującej korzyści z inwestowania w powiecie dębickim. Działania w ramach kampanii promocyjnej będą prowadzone poprzez stworzenie pakietu udogodnień dla nowych firm, w szczególności średnich i dużych oraz informowanie o zasobach powiatu (w tym promocja infrastruktury technicznej dla przemysłu np. dostępne parametry gazu, prądu, wody itp.).*

Cel szczegółowy 1.3.4. Utworzenie powiatowego obserwatorium rozwoju

***Działanie:** Stworzenie podmiotu odpowiedzialnego za dostarczanie rzetelnej informacji (danych liczbowych i analiz) nt. zmian w potencjale społeczno-gospodarczym powiatu dębickiego. Będą analizowane zmiany społeczno-gospodarcze zachodzące w lokalnej gospodarce, również wynikające z realizacji zapisów niniejszej strategii. Działanie powiatowego obserwatorium będzie wspomagać procesy decyzyjne w odniesieniu do społeczno-gospodarczej polityki w wymiarze lokalnym.*

2. CEL STRATEGICZNY 2: NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA POWIATU SPRZYJAJĄCA INTENSYFIKACJI ZEWNĘTRZNYCH I UMOCNIENIU WEWNĘTRZNYCH SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH POWIĄZAŃ SIECIOWYCH

Podstawową przesłanką do realizacji działań w ramach tak sformułowanego celu jest przekonanie o tym, że współczesna gospodarka funkcjonuje w sieciach. Współczesne terytoria prowadzą intensywną wymianę dóbr, usług, informacji, kapitału finansowego i ludzi. Zadanie władz powiatu dębickiego polega po pierwsze na wykorzystaniu zasobów pochodzących z biegunów rozwoju: Krakowa, Rzeszowa, Tarnowa (rozwój infrastruktury dla funkcjonowania sieci, absorpcja zewnętrznych sygnałów rozwojowych); po drugie zaś – przeciwdziałaniu odptywowi potencjału do tychże miast. Istotnymi ponadto działaniami są te, które polegają na poprawie dostępności komunikacyjnej Dębicy, ponieważ udrażnianie kanałów dyfuzji potencjału sprzyja intensyfikacji powiązań zewnętrznych. Druga część Celu strategicznego 2. dotyczy poprawy jakości infrastruktury technicznej. Część z zadań będzie realizowana przez Powiat w formie wspierania działań gmin powiatu dębickiego. Władze powiatu dębickiego powinny jednak przyjmować rolę inicjatora działań i ich koordynatora. Warto pamiętać, że w zakresie infrastruktury technicznej ważna jest ciągłość przedsięwzięć w sensie technicznym, a to wymusza planowanie działań w skali ponadgminnej. Absorpcja zewnętrznych sygnałów rozwojowych polegać ma na przyjęciu zestawu działań zwiększających możliwości i skuteczność pozyskiwania różnorodnego kapitału: środków finansowych, wiedzy, kapitału ludzkiego lub innych elementów służących rozwojowi powiatu, poprzez użycie odpowiedniego zestawu działań.

Cel operacyjny 2.1. Dobra dostępność komunikacyjna dla intensyfikacji zewnętrznych i wewnętrznych powiązań społeczno-gospodarczych

Cel szczegółowy 2.1.1. Poprawa systemu transportu zbiorowego na terenie powiatu i na zewnątrz terytorium

***Działanie:** Synchronizacja rozkładów jazdy transportu zbiorowego, w szczególności z autobusami i pociągami do Tarnowa, Krakowa i Rzeszowa. Analiza potrzeb w zakresie stworzenia linii transportu zbiorowego na terenie powiatu dębickiego.*

Cel szczegółowy 2.1.2. Poprawa powiatowej infrastruktury transportowej

***Działanie:** Stworzenie mapy inwestycji drogowych w powiecie. Stworzenie programu budowy i remontu dróg powiatowych zawierających: opis docelowego parametru drogi, szacowany koszt inwestycji oraz termin jej realizacji.*

Cel szczegółowy 2.1.3. Skoncentrowane działania na rzecz lokalizacji dla nowego łącznika autostradowego A4 na terenie powiatu dębickiego

***Działanie:** Działania o charakterze inicjującym i wspierającym: Stworzenie partnerstwa na rzecz poprawy dostępności komunikacyjnej drogowej powiatu dębickiego, angażującego w działania podmioty publiczne różnego szczebla (UMWP, starostwa powiatowe, gminy, w tym np. m. Tarnów). Podejmowanie inicjatyw na rzecz budowy nowego węzła autostradowego.*

Cel operacyjny 2.2. Nowoczesna infrastruktura techniczna dla rozwoju powiązań sieciowych i ochrony zasobów

Cel szczegółowy 2.2.1. Wspieranie rozbudowy łączy telekomunikacyjnych

***Działanie:** Stworzenie mapy inwestycji w zakresie infrastruktury komunikacyjnej zapewniającej efektywny transfer informacji. Stworzenie programu budowy nowych połączeń komunikacyjnych zawierających: opis docelowego parametru infrastruktury, szacowany koszt inwestycji oraz termin jej realizacji.*

Cel szczegółowy 2.2.2. Rozwój systemu ochrony przeciwpowodziowej w powiecie dębickim

***Działanie:** Stworzenie powiatowego programu przeciwdziałania klęskom żywiołowym. Na kanwie mapy zagrożeń powiatu dębickiego stworzony zostanie wspomniany program. Oprócz tego podjęta zostanie próba stworzenia zintegrowanego (ze względu na wysoką kapitałochłonność powinny być to działania wspólne z działaniami innych powiatów) programu na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom powodziowym.*

Cel szczegółowy 2.2.3. Rozbudowa infrastruktury w zakresie gospodarki energią i wodno-kanalizacyjnej

***Działanie:** Stworzenie mapy potencjału energetycznego powiatu z zaznaczeniem obszarów wymagających pilnych działań naprawczych. Podjęcie inicjatywy na rzecz poprawy jakości infrastruktury energetycznej. Podjęcie działań na rzecz przyłączania kolejnych terytoriów do sieci wodno-kanalizacyjnej.*

Cel operacyjny 2.3. Wysoka absorpcyjność zewnętrznych sygnałów rozwojowych

Cel szczegółowy 2.3.1. Stworzenie międzypowiatowego porozumienia na rzecz rozwoju przedsiębiorczości

***Działanie:** Stworzenie programu rozwoju przedsiębiorczości zawierającego koncepcję rozwoju poprzez sieci oraz podpisanie porozumienia w ramach programu współpracy pomiędzy powiatami w zakresie stworzenia wspólnego klastra przedsiębiorczości, stworzenia wspólnej oferty dla przedsiębiorców i turystów. Podejmowanie inicjatyw w celu rozwinięcia międzypowiatowej współpracy na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. Stworzenie interaktywnej mapy firm funkcjonujących w powiecie dębickim oraz powiatach sąsiadujących pod kątem profilu działalności, celem skojarzenia firm zajmujących się komplementarnymi dobrami lub usługami. Wypracowanie, wspólnie z przedstawicielami powiatów sąsiadujących, programu współpracy wskazującego potencjalne obszary współdziałania. Opracowanie programu współpracy eksponującego wspólne korzyści dla powiatów.*

Cel szczegółowy 2.3.2. Rozwój przedsięwzięć społeczno-gospodarczych w formułach PPP i PPS (sektor prywatny, organizacje pozarządowe, samorząd)

***Działanie:** Stworzenie programu rozwoju przedsiębiorczości wskazującego obszary działalności, które mogą być realizowane w ramach współpracy międzysektorowej.*

Cel szczegółowy 2.3.3. Tworzenie materialnych, instytucjonalnych i kadrowych podstaw dla monitorowania i wykorzystywania zewnętrznych dla powiatu szans rozwoju

***Działanie:** Opracowanie programu działań wykorzystującego potencjał biegunów rozwoju przede wszystkim województwa małopolskiego i podkarpackiego (Kraków, Tarnów, Rzeszów) wraz z harmonogramem działań. Działania na rzecz nawiązania współpracy z instytucjami otoczenia biznesu, agencjami wspierania rozwoju lokalnego, uczelniami i instytucjami transferu technologii i innowacji.*

3. CEL STRATEGICZNY 3: WYSOKA ATRAKCYJNOŚĆ LOKALIZACYJNA POWIATU, W TYM KORZYSTNE WARUNKI DLA ROZWOJU ZAWODOWEGO MŁODZIEŻY

Działania planowane do realizacji Celu strategicznego 3. dotyczą dwóch podstawowych zagadnień: przeciwdziałania zjawisku ujemnego salda migracji wśród mieszkańców powiatu, przede wszystkim w wieku 19-24 oraz uczynienia powiatu dębickiego miejscem atrakcyjnym do przebywania dla mieszkańców oraz turystów. Służyć temu będzie zestaw planowanych działań we współpracy z samorządami gminnymi, powiatami sąsiadującymi oraz administracją poziomu regionalnego. Część z zadań, podobnie jak w przypadku dwóch poprzednich celów strategicznych, będzie mieć charakter wspierający, nie powinno się jednak wychodzić z założenia, że są to jedynie działania uzupełniające. Inicjowanie działań służących rozwojowi turystyki w wybranych miejscach powiatu, poprzez współtworzenie programu rozwój turystyki oraz uzgadnianie działań z poszczególnymi gminami jest ważnym zadaniem Powiatu.

Cel operacyjny 3.1. Wysokiej jakości warunki dla rozwoju zawodowego młodzieży

Cel szczegółowy 3.1.1. Działania na rzecz rozwoju szkolnictwa (rozwój nauczycieli, infrastruktura dla edukacji)

***Działanie:** Stworzenie programu rozwoju nauczycieli np. poprzez system szkoleń, wyjazdy studyjne (staże), studia podyplomowe. Stworzenie koncepcji cyklicznej oceny rozwoju kompetencji nauczycieli i realizacji programu dostosowanego do potrzeb przedsiębiorców oraz praktycznych umiejętności w zakresie przekazywania wiedzy.*

Cel szczegółowy 3.1.2. Wspieranie rozwoju szkolnictwa ponadpodstawowego, w tym zawodowego dostosowanego do potrzeb lokalnych przedsiębiorców

***Działanie:** Modyfikacja kierunków kształcenia, w szczególności w szkołach zawodowych w oparciu o zdiagnozowane potrzeby przedsiębiorców. Stworzenie platformy konsultacyjnej mającej na celu przygotowanie oferty programowej szkół ponadpodstawowych z zapotrzebowaniem lokalnych przedsiębiorców. Wprowadzenie zajęć wyrównawczych oraz poszerzających wiedzę, umiejętności i postawy uczniów. Zajęcia miałyby zwiększyć atrakcyjność uczniów i absolwentów na lokalnym rynku pracy.*

Cel szczegółowy 3.1.3. Atrakcyjna oferta pracy dla absolwentów szkół zawodowych, średnich i szkół wyższych

Działanie: Stworzenie we współpracy z przedsiębiorcami wydarzenia promującego przedsiębiorstwa poszukujące nowych pracowników i utrwalającego potrzebę rozwoju przez kandydatów na pracowników (organizacja cyklicznych targów pracy dla absolwentów szkół zawodowych, średnich i wyższych). Działania obejmują aktywność promującą wydarzenie. Stworzenie we współpracy z przedsiębiorcami platformy wymiany ofert zawodowych oraz potencjalnych pracowników.

Cel operacyjny 3.2. Wysokiej jakości infrastruktura i oferta przemysłów czasu wolnego

Cel szczegółowy 3.2.1. Stworzenie zintegrowanej oferty kulturalnej

Działanie: Przygotowanie i realizacja programu na rzecz rozwoju kultury, zawierającego działania/wydarzenia o charakterze kulturalnym skierowane do mieszkańców i turystów, a także aspekty ekonomiczne działań wzmacniających przemysł kultury. Podpisanie porozumienia w ramach programu współpracy pomiędzy powiatami w zakresie stworzenia wspólnej oferty kulturalnej dla mieszkańców i turystów.

Cel szczegółowy 3.2.2. Stworzenie oferty dla turystów

Działanie: Rozwój turystyki uzdrowiskowej na terenie Latoszyna.

Działanie: Wsparcie restrukturyzacji infrastruktury sportowej służącej rozwojowi turystyki sportowej.

Działanie: Współpraca na rzecz zagospodarowania terenów wokół zalewu w Strzegomicach położonym w gminie Pilzno.

Działanie: Budowa parkingów samochodowych i miejsc postojowych dla turystów w miejscach atrakcyjnych turystycznie.

Cel szczegółowy 3.2.3. Rozbudowa infrastruktury czasu wolnego dla mieszkańców powiatu dębickiego

Działanie: Zagospodarowanie korytarzy wodnych i brzegów Wisłoki.

Działanie: Tworzenie wydarzeń o charakterze kulturalnym, integrujących mieszkańców powiatu.

Działanie: Stworzenie mechanizmu wyłaniania projektów na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców w obszarze infrastruktury czasu wolnego poprzez budżet obywatelski lub inicjatywę lokalną.

Cel szczegółowy 3.2.4. Restrukturyzacja powiatowych placówek szpitalnych

Działanie: Aktywność samorządu powiatowego na rzecz: a) racjonalizacji wyników finansowych szpitala powiatowego; b) wykreowania rynku komercyjnych usług medycznych; c) podniesienia jakości usług medycznych dla klientów; d) wsparcia utworzenia oferty w zakresie turystyki uzdrowiskowej.

Cel operacyjny 3.3. Rozpoznawalna i jednoznacznie zdefiniowana marka powiatu dębickiego jako miejsca atrakcyjnego do inwestowania i odwiedzenia

Cel szczegółowy 3.3.1. Kreowanie gospodarczej i turystycznej tożsamości powiatu dębickiego

***Działanie:** Stworzenie jednoznacznie określonej marki powiatu poprzez działania o charakterze eksperckim (opracowanie motta (hasła) promocyjnego powiatu, jak i marki powiatu w formie opisowej z elementami programowymi dotyczącymi działań marketingowych).*

Cel szczegółowy 3.3.2. Opracowanie kampanii promocyjnej wskazującej odbiorcom korzyści ze współpracy z powiatem dębickim

***Działanie:** Wdrożenie zaprogramowanej kampanii promocyjnej.*

Cel operacyjny 3.4. Rozwój inicjatyw obywatelskich oraz działalności społecznych

Cel szczegółowy 3.4.1. Stworzenie zintegrowanego, wieloletniego programu współpracy z NGO

***Działanie:** Opracowanie dokumentu strategicznego określającego kierunki rozwoju NGO w powiecie i system wspierania ich przez powiat dębicki.*

Cel szczegółowy 3.4.2. Stworzenie stałego forum współpracy z NGO określającego priorytetowe obszary działalności NGO w powiecie, w tym możliwości realizacji zadań publicznych

***Działanie:** Stworzenie stałego podmiotu składającego się z władz powiatu i liderów społeczności lokalnych mającego na celu profesjonalizację działalności NGO w powiecie, analizy możliwości realizacji zadań powiatu przez NGO oraz określającego szczegółowe zadania realizowane przez NGO na kolejne lata.*

Cel szczegółowy 3.4.3. Prowadzenie działań na rzecz rozwoju kapitału społecznego w powiecie

***Działanie:** Podejmowanie działań skutkujących wzrostem aktywności obywatelskiej w powiecie oraz wzrostem zaufania do administracji publicznej: uspołecznianie programowania rozwoju, współzarządzanie publiczne, poprawa wizerunku administracji samorządowej, stworzenie stałej platformy dla dialogu publiczno-społecznego. Wykorzystanie w tym celu doświadczenia innych, bardziej doświadczonych organizacji pozarządowych, w formie wymiany doświadczeń, wspólnych projektów, doradztwa, szkoleń i porad eksperckich.*

5 Macierz oceny spójności celów

Nie ma pewności, że założone do realizacji drzewo celów strategicznych jest ze sobą spójne. Oznacza to, że przykładowo realizacja pierwszego celu strategicznego nie jest sprzeczna z pozostałymi celami i nie osłabi ich realizacji. Do określenia spójności celów strategicznych najczęściej używa się macierzy oceny celów. Jest to stosunkowo proste narzędzie, które pozwala określić czy realizacja celu strategicznego 1 nie osłabi realizacji np. celu strategicznego 2. Określenie w jakiej relacji pozostają ze sobą cele jest jednym z podstawowych działań zwiększających efektywność realizacji strategii. Przykładową macierz oceny spójności obrazuje tabela 7:

Tabela 7. Przykładowa macierz oceny spójności

	Cel 1	Cel 2	Cel 3	Cel n	Suma
Cel 1	X	-1/0/1	-1/0/1	-1/0/1	Σ
Cel 2	-1/0/1	X	-1/0/1	-1/0/1	Σ
Cel 3	-1/0/1	-1/0/1	X	-1/0/1	Σ
Cel n	-1/0/1	-1/0/1	-1/0/1	X	Σ
Suma	Σ	Σ	Σ	Σ	Σ

Źródło: opracowanie własne.

Działanie polega na wpisaniu jednocześnie w wierszach i kolumnach tabeli tych samych celów strategicznych, między którymi określa się korelację. Należy odpowiedzieć na pytanie jak realizacja celu 1 wpłynie na realizację celu 2 i celu 3; jak realizacja celu 2 wpłynie na realizację celu 1 i celu 3 itd.

Istnieją dwie podstawowe metody oceny korelacji: metoda binarna -1/0/1 lub tzw. metoda siły, polegająca na stosowaniu autorskich ocen w zależności od stopnia natężenia występowania danego zjawiska. Warto jednak zauważyć, że metoda siły jest bardziej subiektywna od metody binarnej, choć obie te metody nie są w pełni obiektywne: przyznawane są autorskie oceny, które określają charakter, kierunek, a w przypadku metody siły – także natężenie zjawiska. Poszukiwana jest odpowiedź na pytanie o charakter związków pomiędzy poszczególnymi celami. Jeżeli związki są neutralne, uznaje się, że cele mogą być z powodzeniem realizowane tym bardziej, jeśli korelacja ma charakter dodatni. Ujemny znak przy ocenie relacji nie oznacza dyskwalifikacji dla zaproponowanych celów. Trzeba ex-ante

mieć świadomość, iż istnieją cele „konfliktowe” po to, aby maksymalnie łagodzić ewentualne wzajemne osłabianie się celów.

W odniesieniu do drzewa celów obejmującego cele rozwojowe różnego poziomu dla powiatu dębickiego, podejmowana będzie próba oceny, w jakim zakresie realizacja zakładanych celów nie będzie przyczyniać się do wzajemnego osłabiania efektów. Celem przejrzystości przedstawianych analiz i formułowanych na tej podstawie wniosków przyjęto, że dominującym narzędziem badania – jednolitym dla wszystkich branych pod uwagę dokumentów – będzie tzw. macierz ocen. Jest ona rozumiana jako tabelaryczne zestawienie celów rozwoju ujmowanych w niniejszej strategii oraz autorskich ich ocen w świetle zakładanych kryteriów. Schemat takiej macierzy ujmuje tabela 8.

Przedstawiona tabela wymaga kilku wyjaśnień:

1. Pojęcie „cel” dotyczy oczywiście kierunku rozwoju zakładanego w strategii rozwoju powiatu dębickiego. Mogą nim być także deklarowane kierunki działań będące elementem polityki danego samorządu terytorialnego³. Cele podlegające ocenie dotyczą odpowiedniego ich poziomu w strukturze hierarchicznej drzewa celów. Na ogół są to cele najwyższego poziomu agregacji. W przypadku strategii rozwoju powiatu dębickiego brany jednak będzie do oceny również zestaw celów poziomu niższego.
2. Kluczowe znaczenie w prezentowanej metodyce analizy mają oczywiście autorskie oceny kierunku wpływu celu (jego realizacji) na kształtowanie się relacji między celami. W tabeli są one oznaczone symbolem „-1/1/0”. Jedyńka będzie stawiana w przypadku zgodności pomiędzy celami (to znaczy realizacja celu pierwszego dodatkowo pozytywnie wpływa na realizację celu drugiego), zero w przypadku braku relacji (oddziaływanie neutralne), minus jeden w przypadku stwierdzenia potencjalnego konfliktu pomiędzy celami: realizacja celu pierwszego osłabi lub może osłabić realizację celu drugiego. Nie zdecydowano się na stopniowanie siły wpływu, z uwagi na złożoność problemu. Stopniowanie takie wymagałoby bowiem uwzględniania skali skutków realizacji danego celu. Ponadto metoda „siły wpływu” jest obciążona znacznie większym ryzykiem subiektywności ocen.
3. „Oddziaływanie sprzyjające” lub „oddziaływanie osłabiające” oznacza, że rozważany jest wpływ realizacji danego celu na kształtowanie się zależności między celami. W budowanej

³ Cele są to elementy wizji, która z kolei jest najbardziej ogólnym poziomem w strukturze celów. Kierunki działań (działania) to elementy misji (czyli deklarowanych sposobów osiągnięcia zakładanych celów).

dalej tabeli przyjmuje się upraszczające założenie, że oddziaływania te wykluczają się nawzajem. W rzeczywistości może zaistnieć jednak taka sytuacja, że dany cel w zakresie pewnych zjawisk sprzyja, a w zakresie innych równocześnie osłabia realizację innego celu. W przedstawionej dalej analizie wskazane oddziaływanie „sprzyjające” lub „osłabiające” należy więc interpretować jako wybór kierunku wpływu ocenianego jako mocniejszy.

4. W „syntezie uzasadnienia” przede wszystkim brane będą pod uwagę, znajdujące się w analizowanym planie, szczegółowe opisy zakładanych celów rozwoju lub kierunków działań, a także ich dezagregacje na bardziej szczegółowe ustalenia. Istotne znaczenie będzie miała również wiedza własna autorów strategii w zakresie natury rozważanych zjawisk społeczno-gospodarczych oraz możliwych ich wzajemnych interakcji. Należy zaznaczyć, że synteza uzasadnienia rozwijana jest pod tabelą według numeracji ujętej w ostatniej kolumnie tabeli.
5. Nie przypisuje się jakiegś szczególnie ważnej rangi sumom znaków umieszczonych w dolnym wierszu macierzy ocen. Będą one jedynie orientacyjnym punktem odniesienia dla uogólnionej oceny przedsięwzięć przyjętych w strategii rozwoju powiatu dębickiego.

Tabela 8. Macierz oceny spójności celów strategii powiatu dębickiego na lata 2015-2025

	1.1.	1.2.	1.3.	2.1.	2.2.	2.3.	3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	SUMA
1.1.		1	1	0	0	1	0	0	1	0	4
1.2.	0		0	0	0	1	0	0	1	0	2
1.3.	1	1		0	0	1	0	0	1	0	4
2.1.	1	0	1		0	1	0	1	1	0	5
2.2.	1	1	1	0		0	0	1	0	0	4
2.3.	1	1	1	0	0		0	1	1	0	5
3.1.	1	1	0	0	0	0		1	0	1	4
3.2.	0	0	0	0	0	0	0		1	1	2
3.3.	1	1	1	0	0	1	0	1		1	6
3.4.	0	0	0	0	0	0	0	1	1		2
SUMA	6	6	5	0	0	5	0	6	7	3	

Źródło: opracowanie własne.

Synteza uzasadnienia:

Cel 1.1. związany z rozwojem istniejących przemysłów, w szczególności bazujących na endogennej bazie wytwórczej może być biegunem rozwoju dla przedsiębiorczości w ogóle. Dostrzega się również szansę na pozytywny wpływ na nawiązanie współpracy powiatu o charakterze ponadlokalnym. Przedsiębiorczość jest jedną z podstawowych stymulant rozwoju lokalnego i jednocześnie elementem zapewniającym podaż potencjału służącego wymianie lub współpracy w szerszej formule z podmiotami różnych sektorów funkcjonujących poza powiatem dębickim.

Realizacja założeń zawartych w celu 1.2. jest istotna ze względu na zapewnienie odpowiedniej jakości życia mieszkańców. Choć cel ten nie ma aż takiego wpływu na kształtowanie potencjału gospodarczego powiatu, w tym przyciągania nowych inwestorów, to niewątpliwie wraz z działaniami zawartymi w celu 1.1. będą kształtować markę powiatu jako miejsca przyjaznego ludziom przedsiębiorczym pragnącym odnieść sukces jako pracodawcy, przedsiębiorcy oraz pracownicy. Rzecz w tym, że część podmiotów gospodarczych funkcjonujących w określonych w celu 1.1. branżach kluczowych nie muszą być firmami dużymi.

W ramach celu 1.3. planuje się przyciągnąć nowych inwestorów przy pomocy szerokiego zestawu narzędzi promocyjnych oraz wsparcia bezpośredniego. Realizacja zadań w ramach omawianego celu służyć będzie realizacji wszystkich celów operacyjnych w ramach celu strategicznego 1 oraz nawiązywaniu współpracy z podmiotami spoza powiatu.

Cel 2.1. zakłada poprawę dostępności komunikacyjnej, która choć nie jest wspierana przez realizację innych celów operacyjnych, to sama wpływa mocno na realizację celów dotyczących niemal wszystkich obszarów strategicznych. Poprawa dostępności komunikacyjnej będzie pozytywnie wpływać na rozwój przedsiębiorczości, powiązań sieciowych, a także będzie służyć rozwojowi turystyki i podnosić jakość życia mieszkańców.

Cel 2.2. ma charakter czysto techniczny, ale tego typu infrastruktura jest niezbędna w procesie budowania przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw, jak również służy rozwojowi infrastruktury dla mieszkańców i turystów. Z tej perspektywy również i te cele są symbiotyczne.

Działania zaplanowane do realizacji w ramach celu operacyjnego 2.3. dotyczą budowy infrastruktury sieciowej i tworzeniu kanałów dyfuzji potencjału do powiatu dębickiego. Do realizacji celu niezbędny jest zestaw różnorodnych zadań, ale sukces w tym wymiarze będzie mieć wielowymiarowy pozytywny wpływ: w zakresie przedsiębiorczości, turystyki, organizacji społecznych i jakości życia mieszkańców.

Cel 3.1. jest najwęższym z dotychczas prezentowanych w zakresie relacji z pozostałymi celami. Działania na rzecz podnoszenia kompetencji nauczycieli pozostają bez związku z celami w ramach celu strategicznego 2, ale będą dodatkowo pozytywnie wpływać na cele związane z rozwojem przedsiębiorczości oraz celami rozwijającymi jakość życia mieszkańców i wzmacniającymi turystykę.

Cel 3.2. dotyczy działań w zakresie szeroko rozumianej kultury, a ta wpływa w zasadzie na wszelkie aspekty funkcjonowania danego terytorium. Najważniejsze jednak są pozytywne bądź negatywne powiązania o charakterze bezpośrednim.

Działania w ramach tego celu polegać będą ponadto na rozwoju turystyki oraz infrastruktury czasu wolnego. Będą one neutralne dla większości celów, pozytywnie oddziałując w zakresie celu strategicznego 3.

Cel 3.3. dotyczy wykreowania marki powiatu dębickiego, dotychczas jak wykazano niedookreślonej i jednocześnie niezbędnej dla rozwoju przedsiębiorczości i wzrostu jakości kapitału społecznego. Marka powiatu dębickiego sprzyjać będzie również rozwojowi turystyki i będzie wspierać ilość, jakość, kierunek, zasięgi charakter powiązań zewnętrznych.

Cel 3.4. dotyczy aspektów miękkich związanych z rozwojem kapitału społecznego, w tym organizacji trzeciego sektora. Jest to jeden z istotniejszych elementów budowania przewagi konkurencyjnej, podobnie jak aspekty kulturalne, pośrednio pozytywnie wpływające na wszelkie aspekty życia powiatu. Jednakże bezpośrednio efekt synergii uda się uzyskać po realizacji zadań przewidzianych dla celu 3.4. w kontekście celów w ramach celu strategicznego 3.

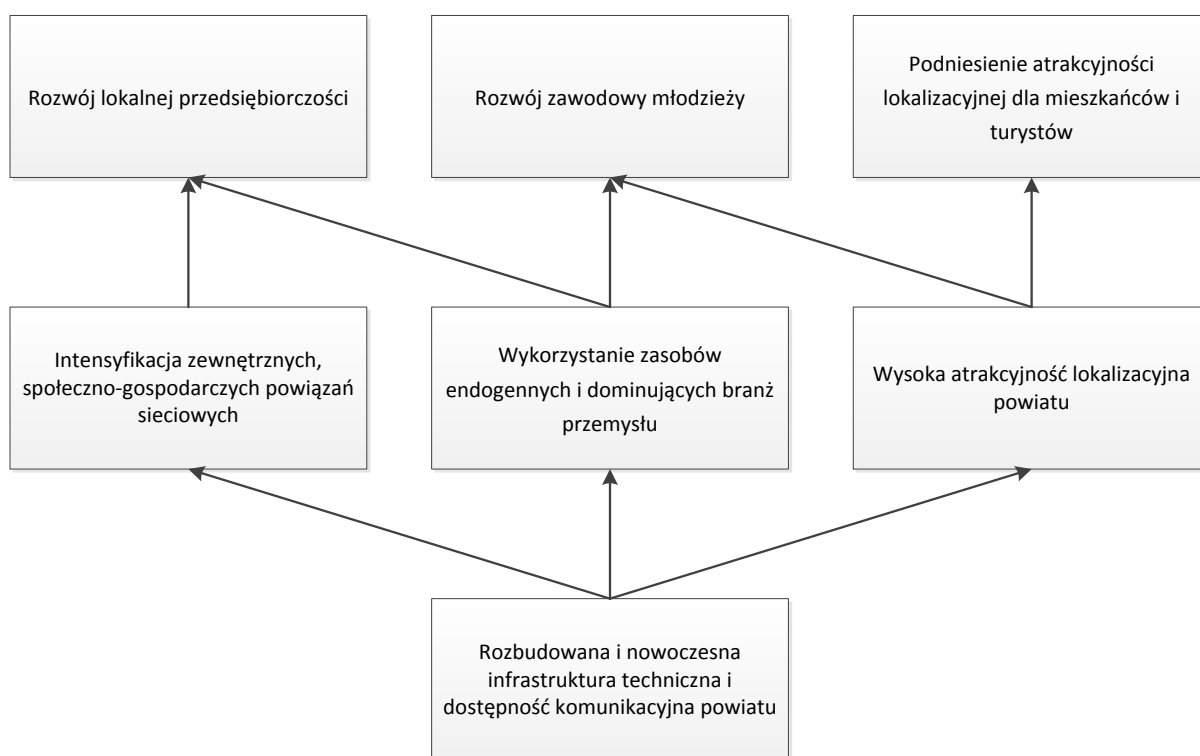
Warto zauważyć, że żaden z celów operacyjnych nie stoi w sprzeczności z innymi. Brak jest negatywnych powiązań pomiędzy celami, co dowodzi słuszności działań w ramach poszczególnych celów.

6 Strategiczna karta wyników dla powiatu dębickiego

Strategiczna karta wyników (*Balanced Scorecard*) może być wykorzystana jako narzędzie projektowania, wdrażania i monitorowania strategii w jednostkach samorządu terytorialnego. W przypadku strategii dla powiatu dębickiego pełni funkcję kontrolującą poprzez umożliwienie zbadania logiczności sformułowanych celów i monitorującą poprzez odwołanie się do mierników realizacji strategii. W dalszej części dokumentu omówiono mapę strategii – narzędzie pomocnicze w konstruowaniu SKW, jak i poszczególne etapy tworzenia SKW. W zakończeniu przedstawiono finalną wersję SKW dla powiatu dębickiego.

Analizując obszary wskazane w celach strategicznych pierwszego rzędu można przedstawić powiązania przyczynowo-skutkowe między nimi zaprezentowane na poniższym rysunku.

Rysunek 2. Mapa strategii powiatu dębickiego

Powyższy schemat (mapa strategii) umożliwia przypisanie danego obszaru do podstawowych perspektyw zarządzania i pomiaru realizacji strategii, do których zalicza się:

- **Perspektywa klienta (beneficjenta)** – obejmuje wartości oferowane grupom docelowym, na których są ukierunkowane działania powiatu. Dla powiatu dębickiego są to: przedsiębiorcy lokalni, nowi inwestorzy, młodzież, mieszkańcy, turyści.
- **Perspektywa procesów** – dotyczy niezbędnych do wykonania działań pozwalających spełnić oczekiwania beneficjentów.
- **Perspektywa rozwoju** – obejmuje obszary wymagające doskonalenia o charakterze infrastrukturalnym, wspierające realizację działań ukierunkowanych na beneficjentów.

Dokonując próby dekompozycji celów strategicznych pierwszego rzędu można wskazać na następujące główne punkty przynależące do wyżej wymienionych perspektyw (tabela 9).

Tabela 9. Dekompozycja celów strategicznych na perspektywy strategicznej karty wyników

Perspektywa	Cele strategiczne
Klienta	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości (S1) Rozwój zawodowy młodzieży (S3) Podniesienie atrakcyjności lokalizacyjnej dla mieszkańców i turystów (S3)
Procesy	Wykorzystanie zasobów endogennych i dominujących branż przemysłu (S1) Intensyfikacja zewnętrznych, społeczno-gospodarczych powiązań sieciowych (S2) Wysoka atrakcyjność lokalizacyjna powiatu (S3)
Rozwój	Rozbudowana i nowoczesna infrastruktura techniczna i dostępność komunikacyjna powiatu (S2)

Źródło: opracowanie własne.

Uszczegółowienie dekompozycji SKW następuje po przypisaniu celów strategicznych drugiego rzędu do odpowiednich perspektyw (tabela 10). Pomiar realizacji celów odbywać się będzie zgodnie z określonymi wskaźnikami produktu i rezultatu przedstawionymi w punkcie poświęconym monitoringowi strategii. Zgodnie z przyjętym podziałem mierników w SKW wyróżnia się mierniki prognostyczne (mierniki przyszłego sukcesu) i mierniki wynikowe (miernik przeszłości). Odpowiada to przyjętemu w opisie mierników podziałowi wskaźników na dotyczące produktu i rezultatu.

Tabela 10. Dekompozycja celów strategicznych drugiego rzędu na perspektywy strategicznej karty wyników

Perspektywa	Cele
Klienta	1.1. Rozwój istniejących kluczowych przemysłów przede wszystkim: oponiarskiego, spożywczego (w tym także rozwój rolnictwa ekologicznego), chemicznego oraz usług logistyczno-transportowych 1.2. Innowacyjny sektor małej i średniej przedsiębiorczości 1.3. Rozwój nowych podmiotów gospodarczych 3.1. Wysokiej jakości warunki dla rozwoju zawodowego młodzieży 3.4. Rozwój inicjatyw obywatelskich oraz działalności społecznych
Procesów	2.3. Wysoka absorpcyjność zewnętrznych sygnałów rozwojowych 3.2. Wysokiej jakości infrastruktura i oferta przemysłów czasu wolnego 3.3. Rozpoznawalna i jednoznacznie zdefiniowana marka powiatu jako miejsca atrakcyjnego do inwestowania i odwiedzenia
Rozwoju	2.1. Dobra dostępność komunikacyjna dla intensyfikacji zewnętrznych i wewnętrznych powiązań społeczno-gospodarczych 2.2. Nowoczesna infrastruktura techniczna dla rozwoju powiązań sieciowych i ochrony zasobów

Źródło: opracowanie własne.

Powyżej przedstawione wyniki rozwinięcia opracowania SKW dla powiatu dębickiego dają podstawy do przedstawienia finalnej jej wersji. Tak zbudowana SKW składa się z:

- kluczowych perspektyw wynikających z zapisów strategicznych;
- celów strategicznych drugiego rzędu (operacyjnych) przypisanych do danej perspektywy;
- wskaźników prognostycznych i wynikowych – w tabeli uwzględniono tylko nazwy wskaźników i ograniczono ich liczbę do maksymalnie dwóch dla każdego rodzaju. Szczegółowy opis wskaźników znajduje się w dalszej części dokumentu poświęconej procedurze wdrożenia i monitoringu strategii.

Strategiczna karta wyników dla powiatu dębickiego

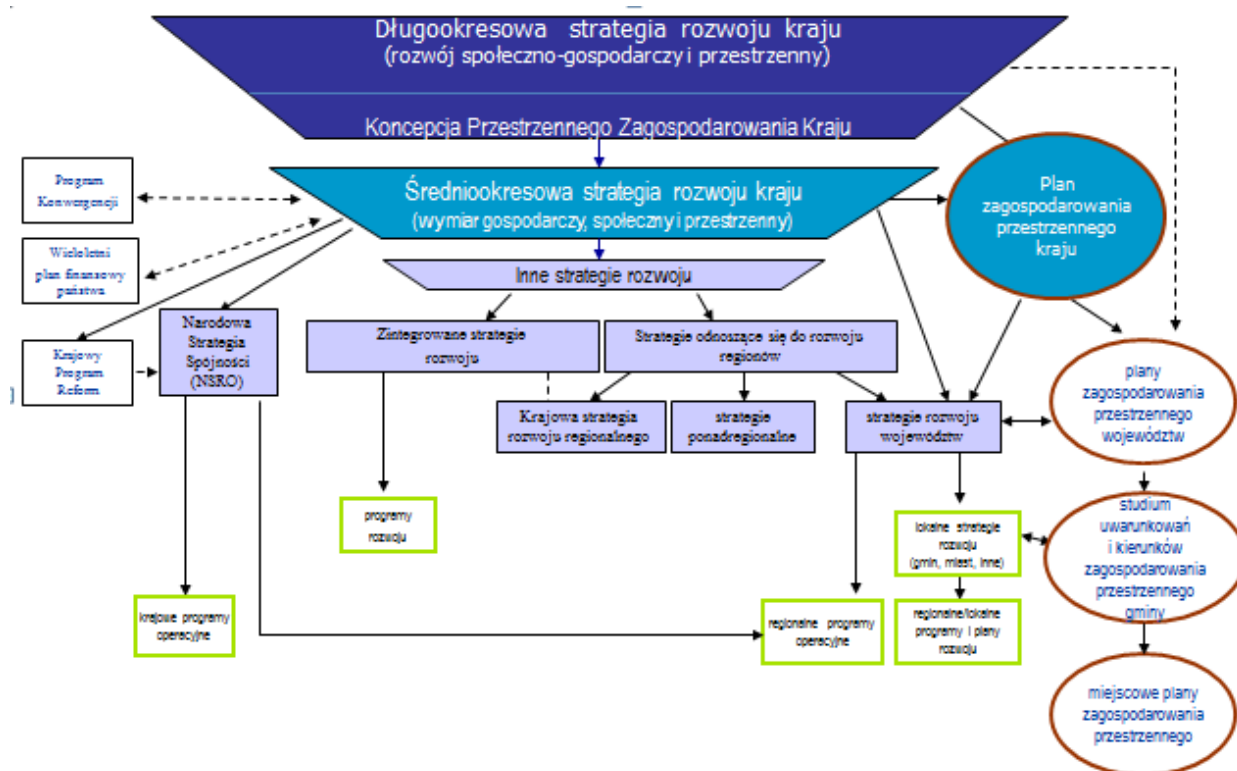
Perspektywa	Cele	Wskaźnik prognostyczny	Wskaźnik wynikowy
Klienta	1.1. Rozwój istniejących kluczowych przemysłów przede wszystkim: oponiarskiego, spożywczego (w tym także rozwój rolnictwa ekologicznego), chemicznego oraz usług logistyczno-transportowych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba podmiotów, do których została skierowana Zintegrowana oferta promocyjna (dla potencjalnych klientów w Polsce i Europie) ▪ Liczba przedsiębiorstw, które skorzystały ze wsparcia Centrum Obsługi Inwestora Strategicznego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nowo powstałych podmiotów gospodarczych wg wybranych sekcji i działów ▪ Liczba osób pracujących w podmiotach gospodarczych z wybranych sekcji i działów (wzrost %)
	1.2. Innowacyjny sektor małej i średniej przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba MSP, które uzyskały wsparcie formie usług szkoleniowych i doradczych ▪ Liczba przedsiębiorstw, które skorzystały z usług Centrum Obsługi MSP 	Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (MSP)
	1.3. Rozwój nowych podmiotów gospodarczych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nowych przedsiębiorstw, które uzyskały wsparcie (prawne, marketingowe i podatkowe) ▪ Liczba opracowań przygotowanych przez obserwatorium 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (w rejestrze REGON) ▪ Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym
	3.1. Wysokiej jakości warunki dla rozwoju zawodowego młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba ofert podniesienia kompetencji (np. staże, szkolenia, studia podyplomowe), z których skorzystali nauczyciele ▪ Liczba usprawnień wprowadzonych w programach kształcenia 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nauczycieli, którzy podnieśli swoje kompetencje przy wsparciu władz powiatowych ▪ Zdawalność egzaminu maturalnego
	3.4. Rozwój inicjatyw obywatelskich oraz działalności społecznych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powiatowy program współpracy z NGO ▪ Liczba podmiotów będących członkiem forum współpracy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców ▪ Frekwencja w wyborach samorządowych (I tura)

Perspektywa	Cele	Wskaźnik prognostyczny	Wskaźnik wynikowy
Procesów	2.3. Wysoka absorpcyjność zewnętrznych sygnałów rozwojowych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba międypowiatowych porozumień na rzecz rozwoju przedsiębiorczości ▪ Liczba inicjatyw, do których złożone zostaną wnioski o dofinansowanie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ilość środków finansowych pozyskanych z zewnętrznych źródeł ▪ Liczba przedsięwzięć realizowanych przy udziale partnerów z powiatów sąsiadujących
	3.2. Wysokiej jakości infrastruktura i oferta przemysłów czasu wolnego	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba wydarzeń włączonych do zintegrowanej oferty kulturalnej ▪ Liczba działań podjętych w ramach rozbudowy infrastruktury czasu wolnego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Roczna łączna frekwencja odwiedzających w 3 wybranych największych atrakcjach turystycznych regionu ▪ Członkowie klubów sportowych – liczba ćwiczących
	3.3. Rozpoznawalna i jednoznacznie zdefiniowana marka powiatu jako miejsca atrakcyjnego do inwestowania i odwiedzenia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób, do których dotarła kampania promocyjna 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba turystów odwiedzających powiat ▪ Stopień wykorzystania turystycznych obiektów noclegowych
Rozwoju	2.1. Dobra dostępność komunikacyjna dla intensyfikacji zewnętrznych i wewnętrznych powiązań społeczno-gospodarczych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba wprowadzonych usprawnień do systemu transportu zbiorowego na terenie powiatu i na zewnątrz terytorium ▪ Liczba kilometrów odremontowanych dróg powiatowych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba pasażerów komunikacji miejskiej ogółem w powiecie (wzrost %) ▪ Długość dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni na 100 km²
	2.2. Nowoczesna infrastruktura techniczna dla rozwoju powiązań sieciowych i ochrony zasobów	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Obszar powiatu objęty mapą inwestycji w zakresie infrastruktury komunikacyjnej ▪ Obszar powiatu objęty mapą potencjału energetycznego powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Procent gospodarstw domowych posiadających dostęp do szerokopasmowego Internetu ▪ Liczba gmin objętych systemem GIS ▪ Procent powierzchni gmin posiadających plany zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

7 Analiza spójności *Strategii rozwoju powiatu dębickiego na lata 2015-2025* z innymi najważniejszymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi

W toku prac nad częścią diagnostyczną nowej strategii powiatu dębickiego, jak już wspomniano, przeanalizowano szereg dokumentów planistycznych, aby uzyskać pełną wiedzę na temat zasobów rozwojowych powiatu, jak również barier hamujących jego rozwój. Oprócz danych pozyskanych samodzielnie przez ekspertów, wzięto pod uwagę statystyki dostępne w Banku Danych Lokalnych GUS, wskaźniki ilościowe z bazy EUROSTAT oraz przeanalizowano część diagnostyczną i dane zawarte w aktualnie obowiązującej strategii rozwoju powiatu dębickiego. Aby jednak uzyskać wskaźniki o charakterze kontekstowym, pokazującym powiat dębicki na tle innych powiatów województwa podkarpackiego, regionu oraz kraju, zdecydowano się na przeanalizowanie wszystkich dokumentów mających jakiegokolwiek odniesienie do polityki rozwoju na poziomie NUTS-4. Zgodnie z propozycją Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z roku 2008, w oparciu o którą przygotowywane są dokumenty planistyczne, rozkład poziomy i pionowy dokumentów o charakterze strategicznym w Polsce wygląda następująco:

Rysunek 3. Zakładany układ dokumentów strategicznych w Polsce

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRR (2009).

Analizie poddano podstawowe elementy drzewa celów lub osi priorytetowych lub też dominujących obszarów działalności w każdym z dokumentów oraz ewentualne konsekwencje wynikające ze zrealizowania zapisów zawartych w poszczególnych dokumentach. Poniżej zaprezentowano każdy z dokumentów od szczebla lokalnego aż do poziomu ponadnarodowego.

Strategie rozwoju gmin wchodzących w skład powiatu dębickiego

Analiza strategii rozwoju gmin wchodzących w skład powiatu dębickiego ma na celu, po pierwsze – uchwycenie terytorialnych zróżnicowań wewnątrz powiatu dębickiego. Po drugie, określenie polityk rozwoju lokalnego w kontekście działań powiatu, które zgodnie z zasadą pomocniczości, decentralizacji i samodzielności mogą być różne od kierunków rozwoju powiatu dębickiego. Po trzecie zaś wskaźniki określone na poziomie NUTS-5 w części diagnostycznej strategii mogą być bardzo pomocne w formułowaniu tez dla diagnozy powiatu dębickiego. Założenia związane ze strukturą i techniczną zawartością strategii gmin powiatu dębickiego są zbieżne z opisywanymi powyżej strategiami rozwoju województwa podkarpackiego oraz powiatu dębickiego. Strategie te posiadają również wizje i cele strategiczne. Ponadto określona zostanie po stworzeniu części projekcyjnej strategii rozwoju powiatu dębickiego zbieżność powstałej wizji i celów z wizjami i celami strategii rozwoju gmin wchodzących w skład powiatu dębickiego.

Poniżej zamieszczono listę celów strategicznych wszystkich gmin powiatu dębickiego:

1. Gmina Brzostek

- A. Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury technicznej służącej poprawie jakości życia mieszkańców gminy
- B. Cel strategiczny 2. Stworzenie optymalnych warunków do rozwoju turystyki i kultury w gminie oraz zabezpieczenie trwałości dziedzictwa kulturowego
- C. Cel strategiczny 3. Wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych oraz dochodów rolników w gminie
- D. Cel strategiczny 4. Przyspieszenie rozwoju gospodarczego gminy poprzez kreowanie przyjaznego klimatu dla rozwoju nowoczesnej przedsiębiorczości

E. Cel strategiczny 5. Poprawa jakości infrastruktury kulturalno-oświatowej oraz przedsięwzięcie działań sprzyjających rozwojowi kultury wśród mieszkańców

2. Gmina Czarna

F. Cel strategiczny 1. Rozwój przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu

G. Cel strategiczny 2. Rozwój produktu turystycznego

H. Cel strategiczny 3. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej

3. Gmina Dębica

I. Cel strategiczny 1. Rozwój rynku zbytu produktów rolnych

J. Cel strategiczny 2. Stworzenie gospodarstw ukierunkowanych na produkcję zdrowej żywności

K. Cel strategiczny 3. Zwiększenie liczby nowych inwestorów na terenie gminy

L. Cel strategiczny 4. Rozwój turystyki i agroturystyki

M. Cel strategiczny 5. Pełne wykorzystanie bazy sportowo-rekreacyjnej

N. Cel strategiczny 6. Promocja gminy

4. Miasto Dębica

O. Cel strategiczny 1.1. Stworzenie sprzyjających warunków i klimatu dla działalności gospodarczej

P. Cel strategiczny 1.2. Pozyskanie nowych inwestycji

Q. Cel strategiczny 1.3. Stworzenie fundamentu dla rozwoju gospodarczego w postaci wysoko wykwalifikowanych kadr

R. Cel strategiczny 1.4. Zwiększenie roli miasta jako regionalnego bieguna wzrostu poprzez zwiększenie jego wpływu na kształtowanie polityki regionalnej oraz konsekwentne budowanie wizerunku ważnego ośrodka subregionalnego

S. Cel strategiczny 2.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej, w szczególności komunikacyjnej

T. Cel strategiczny 2.2. Polepszenie i rozszerzenie oferty edukacyjnej, zwłaszcza na poziomie kształcenia wyższego (wydziały wyższych uczelni) oraz opieki nad najmłodszymi dziećmi (żłobki i przedszkola)

- U. Cel strategiczny 2.3. Polepszenie oferty kulturalnej w zakresie oferty dla odbiorcy masowego
 - V. Cel strategiczny 2.4. Polepszenie dostępności podstawowej opieki zdrowotnej
5. Gmina Jodłowa
- W. Cel strategiczny 1. Postęp cywilizacyjny i poprawa warunków życia ludności
 - X. Cel strategiczny 2. Rozwój przedsiębiorczości i dywersyfikacja źródeł dochodu mieszkańców
 - Y. Cel strategiczny 3. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego
6. Miasto i gmina Pilzno
- Z. Cel strategiczny 1. Wspieranie rozwoju nowoczesnej przedsiębiorczości i wzmacnianie konkurencyjności gospodarki lokalnej
 - AA. Cel strategiczny 2. Rozwój infrastruktury lokalnej służącej poprawie środowiska przyrodniczego i lokalnych zasobów naturalnych
 - AB. Cel strategiczny 3. Stworzenie warunków harmonijnego rozwoju turystyki i kultury oraz zabezpieczenie trwałości dziedzictwa kulturowego
 - AC. Cel strategiczny 4. Dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców oraz zapewnienie sprzyjających warunków rozwoju społecznego gminy
7. Gmina Żyraków
- AD. Cel strategiczny 1. Dobrze rozwinięta infrastruktura pozwalająca na sprawne funkcjonowanie społeczności lokalnej oraz stwarzająca atrakcyjną ofertę dla zewnętrznych podmiotów i migracji ludności
 - AE. Cel strategiczny 2. Konkurencyjna i silna gospodarka, odpowiadająca na potrzeby rynku i ambicje zawodowe mieszkańców
 - AF. Cel strategiczny 3. Efektywny, różnorodny i dostępny system edukacji oraz aktywizacja zawodowa ludności odpowiadająca na potrzeby rynku pracy i poprawiająca dostęp do realizacji planów zawodowych mieszkańców
 - AG. Cel strategiczny 4. Szeroki i efektywny system usług publicznych, odpowiednia oferta kulturalna, bezpieczeństwo warunkujące odpowiednią jakość życia mieszkańców

AH. Cel strategiczny 5. Atrakcyjna rekreacyjno-turystycznie gmina wykorzystująca swoje walory przyrodniczo-historyczne

Strategia rozwoju województwa podkarpackiego

Strategia rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020 została uchwalona przez Sejmik Województwa Podkarpackiego w poniższej wersji w 2013 r.

AI. Cel strategiczny 1. Rozwijanie przewag regionu w oparciu o kreatywne specjalizacje jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowej

AJ. Cel strategiczny 2. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników: innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców

AK. Cel strategiczny 3. Podniesienie dostępności oraz poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej jako element budowania potencjału rozwojowego regionu

AL. Cel strategiczny 4. Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i dobrych warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego województwa

Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 (POPW)

Oś Priorytetowa I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia

Oś Priorytetowa II Nowoczesna infrastruktura transportowa

Oś Priorytetowa III Ponadregionalna infrastruktura kolejowa

Oś Priorytetowa IV Pomoc techniczna

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego 2014-2020

Oś Priorytetowa I Konkurencyjna I Innowacyjna Gospodarka

Oś Priorytetowa II Cyfrowe Podkarpackie

Oś Priorytetowa III Czysta Energia

Oś Priorytetowa IV Ochrona Środowiska Naturalnego I Dziedzictwa Kulturowego

Oś Priorytetowa V Infrastruktura Komunikacyjna

Oś Priorytetowa VI Spójność Przestrzenna I Społeczna

Oś Priorytetowa VII Regionalny Rynek Pracy

Oś Priorytetowa VIII Integracja Społeczna

Oś Priorytetowa IX Jakość Edukacji I Kompetencji W Regionie

Oś Priorytetowa X Pomoc Techniczna

Tabela 11. Macierz oceny spójności celów strategii powiatu dębickiego na lata 2015-2025 z celami najważniejszych dokumentów strategicznych i operacyjnych

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1.1.	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1
1.2.	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	2	0
1.3.	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	4	0
2.1.	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1
2.2.	1	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1
2.3.	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0
3.1.	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1
3.2.	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0
3.3.	0	1	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 12. Macierz oceny spójności celów strategii powiatu dębickiego na lata 2015-2025 z celami najważniejszych dokumentów strategicznych i operacyjnych

	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	W	X	Y
1.1.	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1
1.2.	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0
1.3.	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0
2.1.	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0
2.2.	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1
2.3.	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1
3.1.	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0
3.2.	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0
3.3.	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 13. Macierz oceny spójności celów strategii powiatu dębickiego na lata 2015-2025 z celami najważniejszych dokumentów strategicznych i operacyjnych

	Z	AA	AB	AC	AD	AE	AF	AG	AH	AI	AJ	AK	AL
1.1.	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1
1.2.	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1
1.3.	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0
2.1.	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
2.2.	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	1
2.3.	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1
3.1.	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0
3.2.	0	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1
3.3.	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0

Źródło: opracowanie własne.

Generalnie należy pozytywnie ocenić poziom spójności założonych celów rozwojowych w strategii powiatu dębickiego z kluczowymi dokumentami planistycznymi szczebla lokalnego i regionalnego. Brak jest elementów sprzecznych, wzajemnie się osłabiających. Przy analizie spójności zewnętrznej, zastosowano podobną metodologię badania, jak w przypadku analizy wewnętrznej zawartej w tabeli 8, jednakże z tą różnicą, że brak jest potrzeby badania analizy wzajemnego oddziaływania.

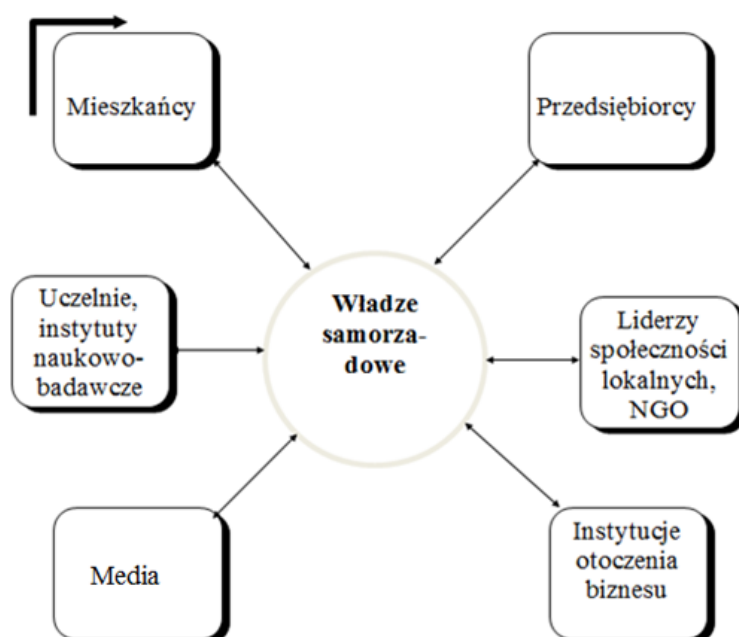
Warto zauważyć zgodność zakładanych celów rozwojowych powiatu dębickiego z dokumentami poziomu krajowego (KRS, KSRR) oraz dokumentami szczebla UE. Brak jest szczegółowych analiz w tym względzie ze względu na trudno porównywalny stopień szczegółowości poszczególnych elementów drzewa celów. Z pewnością jednak nie występuje sytuacja, w której jakiegokolwiek działania zmierzające do wypełniania celów strategicznych w powiecie dębickim stałoby w sprzeczności do wyżej wymienionych dokumentów planistycznych.

8 Procedura wdrożenia i monitoringu strategii

Proces wdrożenia *Strategii rozwoju powiatu dębickiego na lata 2015-2025* opiera się na kilku elementach:

- Ustaleniu liczby i tożsamości kluczowych podmiotów zaangażowanych w realizację strategii wraz z precyzyjnym przypisaniem im ról. Przeprowadzenie negocjacji z kluczowymi dla strategii podmiotami.
- Kwantyfikacji posiadanych celów rozwojowych poprzez określenie wskaźników produktu i rezultatu, które mogą powinny być monitorowane w ramach badania mid-term oraz ex-post. Analiza wartości poszczególnych wskaźników jest podstawą do wprowadzania zmian w różnych „piętrach” drzewa celów, choć przyjmuje się, że „piętra” najwyższego, tzw. celów strategicznych nie wolno zmieniać, chyba że zostały w sensie metodologicznym źle zaplanowane.
- Ustaleniu instrumentów realizacji strategii poprzez precyzyjne określenie działań: siły, charakteru, kierunków oraz rodzajów aktywności oraz podmiotów realizujących założone zadania. Działania te obejmują również ustalenie instytucjonalno-organizacyjnych form zarządzania rozwojem terytorialnym.

Rysunek 4. Podmioty planowane do zaangażowania w implementację *Strategii rozwoju powiatu dębickiego na lata 2015-2025*

Źródło: opracowanie własne.

Analiza wskaźnikowa jest równie istotna na etapie formułowania strategicznej diagnozy, jak i w części wdrożeniowej, analizując mid-term osiągnięte wskaźniki. Istotne jest tutaj kryterium czasu, uwzględniające rolę dynamiki w opisywaniu charakteryzowanej rzeczywistości:

- a) wskaźniki charakteryzujące poziom zjawisk w ustalonym momencie czasu:
 - mierniki statyczne: „*fotografie stanów*”;
- b) wskaźniki charakteryzujące dynamikę zjawisk w ustalonym przedziale czasu:
 - mierniki dynamiki: „*odwzorowywanie zmian w stanach*”;
 - mierniki dynamiki: „*odwzorowywanie procesów*”;
- c) wskaźniki będące kombinacją poziomu nasycenia i procesów zmian w zakresie analizowanych zjawisk.

Istotnym elementem części wdrożeniowej strategii jest ponadto szczegółowe ustalenie mechanizmu gwarantującego odpowiedni proces negocjacji z podmiotami zewnętrznymi, których zaangażowanie w proces wdrażania strategii jest niezbędne; określenie układu podmiotowego (partnerskiego) oraz instytucjonalno-organizacyjnych form zarządzania procesem implementacji. Ostatnim elementem jest określenie instrumentów realizacji strategii wraz ze wskaźnikami, których stopień osiągnięcia będzie mógł być skutecznie monitorowany i oceniany.

Skuteczna, efektywna i terminowa implementacja *Strategii rozwoju powiatu dębickiego na lata 2015-2025* wymaga utworzenia kilku zespołów monitorujących realizację zapisów strategii, a także wspierających proces implementacji. Pierwszy, interdyscyplinarny zespół ds. monitoringu poziomu realizacji strategii, pod proponowaną nazwą Zespołu ds. wdrażania strategii (ZdWS) będzie funkcjonować pod przewodnictwem Starosty lub Wicestarosty powiatu dębickiego, a składać się będzie z osób realizujących szereg różnorodnych działań w sensie procesowym (konceptyjnych, administracyjnych, koordynacyjnych, ewaluacyjnych oraz informacyjnych) oraz z punktu widzenia merytorycznego zakresu odpowiedzialności (kierownicy wydziałów/ departamentów). Przyjmuje się zatem, że Starosta podejmie decyzję co do członków zarządu powiatu dębickiego wchodzących w skład ZdWS. W skład przedmiotowego zespołu wejdą również: skarbnik

powiatu, kierownicy wybranych wydziałów starostwa powiatowego, kierownicy wybranych jednostek organizacyjnych powiatu oraz osoby wskazane przez kadre kierowniczą.

W procesie wdrażania oraz weryfikacji i oceny stopnia realizacji celów strategicznych przewidziano następujące procedury postępowania, w oparciu o ZdWS:

- I. Każdy z celów operacyjnych będzie posiadać „właściciela procesu” lub „szefa nadzoru”, który będzie odpowiadać przed zarządem powiatu za prawidłowe wykonanie poszczególnych zadań, których realizacja będzie oznaczać wypełnienie poszczególnych celów.

Zbiornicze sprawozdania z postępów w realizacji zadań uwzględnionych w strategii będą przygotowywane na koniec każdego roku kalendarzowego. „Właściciele procesów” będą pozyskiwać od uczestników mini-zespołów informacje na temat zadań zrealizowanych lub będących w realizacji w danym roku kalendarzowym. Dane zbierane są w oparciu o karty zadań obejmujące informacje takie jak m.in.: harmonogram i budżet realizacji, osiągnięte efekty, napotkane/potencjalne trudności i problemy, niezbędne dla zrealizowania zadania zasoby (finansowe, czasowe, osobowe).

- II. Postępy w realizacji strategii będą oceniane według ściśle określonej procedury. Analiza i ocena postępów oraz ewentualna aktualizacja *Strategii rozwoju powiatu dębickiego na lata 2015-2025* odbywać się będzie w sposób stały, poprzez współdziałanie jednostek wyspecjalizowanych (naukowych) i pracowników urzędu. Co kwartał, naukowcy skoncentrowani wokół obserwatorium rozwoju powinni dostarczać danych w formie raportu nt. zmian w endogenicznym potencjale społeczno-gospodarczym powiatu i zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych. Natomiast co roku od momentu przyjęcia dokumentu będą odbywać się debaty na temat aktualizacji dokumentu. W tym celu zarząd powiatu powoła do życia obserwatorium rozwoju – grupę ekspercką złożoną z przedstawicieli świata nauki (eksperci). Grupa ekspercka będzie wypracowywać raporty, które zostaną przedstawione zarządowi powiatu, który podejmie decyzje o ewentualnych zmianach w procesie wdrażania strategii.

Dodatkowo wspomniani eksperci – wespół z przedstawicielami biznesu, liderami społeczności lokalnych i administracji samorządowej (pracownikami Starostwa Powiatowego w Dębicy) – stworzą zespół ds. oceny wdrażania strategii. Zespół wybierze

spośród swojego grona przewodniczącego i wedle ustalonej metodologii podda ocenie postępy w realizacji strategii, postulując o ewentualne zmiany w najniższych piętrach drzewa celów, lub w harmonogramie, budżecie lub dokumencie określającym nakłady osobowe (podmiotowe) niezbędne do realizacji strategii. Zespół będzie obradować w miarę potrzeby, jednak nie rzadziej niż raz do roku.

- III. Istotnym wątkiem jest ponadto ustalenie procedury prowadzenia polityki informacyjnej w zakresie realizacji strategii: planuje się regularne i efektywne działania na rzecz upowszechniania informacji o realizacji założeń zawartych w *Strategii rozwoju powiatu dębickiego na lata 2015-2025* wśród mieszkańców powiatu dębickiego. Informacje o realizowanych i zrealizowanych zamierzeniach strategicznych będą przekazywane głównie poprzez narzędzia interaktywne, a odpowiedzialność za realizację polityki informacyjnej zostanie powierzona przez zarząd powiatu jednej z komórek starostwa powiatowego. Istotne jest stosowanie różnorodnych narzędzi informacyjno-promocyjnych: strona internetowa, newsletter, gazeta lokalna, portale społecznościowe, ogłoszenia, spotkania z mieszkańcami i podmiotami etc.

Proces monitorowania stopnia osiągnięcia założonych celów będzie się składał z następujących etapów: pozyskanie danych, obliczanie wskaźników, porównanie wartości wskaźników z wartościami docelowymi, formułowanie wniosków oraz wdrożenie zmian.

Proponuje się ponadto monitorowanie wartości wskaźników nie tylko dla powiatu dębickiego, ale także dla powiatów ościennych (np. mielecki, leżajski, m. Tarnobrzeg), które stanowić będą punkt odniesienia pomocny podczas interpretacji rezultatów dla powiatu dębickiego.

Każdy z zaproponowanych poniżej wskaźników może zostać zasilony danymi gromadzonymi w sposób cykliczny przez podmioty takie jak (np.) GUS czy OKE. Tym samym zaplanowany proces monitoringu będzie przebiegał w zasadzie bezkosztowo (pomijając koszty związane z pracą wykonywaną przez pracowników starostwa oraz grupę ekspercką).

Wskaźniki przedstawione zostały w podziale na trzy grupy, tj.:

1. Wskaźniki produktu (bezpośrednio związane z produktami, które powstały dzięki wydatkowaniu środków – np. liczba osobogodzin doradztwa).

2. Wskaźniki rezultatu (określające zmianę, która zaszła w grupie docelowej objętej planowanymi działaniami – np. liczba osób, które podniosły kompetencje dzięki doradztwu lub liczba osób, które znalazły nową pracę dzięki skorzystaniu ze wsparcia).
3. Wskaźniki wpływu (charakteryzujące ogólny i długofalowy wpływ zrealizowanych działań na szersze niż beneficjenci otoczenie społeczno-gospodarcze, np. poprawa poziomu życia mieszkańców, poprawa sytuacji gospodarczej w regionie).

Dla każdego wskaźnika określono źródło, z którego będzie zasilany, proponowane dekompozycje (propozycja prezentacji wskaźnika w podziale na grupy), obecną wartość wskaźnika (o ile dostępne są takie dane) oraz wartość docelową.

Równocześnie, z zestawu zaproponowanych wskaźników wybrano tzw. wskaźniki kluczowe (16), których wartość określać będzie sukces realizowanej strategii i które powinny być komunikowane szerszej społeczności (pamiętać jednak należy, że ich interpretacja powinna zostać osadzona w szerszym kontekście wartości wskaźników pozostałych). Wskaźniki te przedstawione zostały poniżej, należy jednak pamiętać, że oprócz wskaźników kluczowych, zespół ds. wdrażania i monitoringu strategii powinien śledzić wartości wskaźników zaproponowanych w układzie celów strategii, które znajdują w części 9.2 strategii.

9 Wskaźniki realizacji strategii

9.1 Wskaźniki kluczowe

1. Liczba osób pracujących w podmiotach gospodarczych z kluczowych sekcji i działów;
2. Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym;
3. Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw;
4. Liczba ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych na 100 tys. pojazdów;
5. Przeciętny czas dojazdu z Dębicy do: Krakowa, Tarnowa, Rzeszowa;
6. Procent gospodarstw domowych posiadających dostęp do szerokopasmowego Internetu;
7. Liczba ludności zabezpieczonej / chronionej przed powodzią z terenów narażonych na występowanie tego zjawiska;
8. Średni wynik z egzaminu gimnazjalnego (część matematyczno-przyrodnicza);

9. Zdawalność egzaminu maturalnego;
10. Stopa bezrobocia w grupie osób młodych (do 24 r.ż.);
11. Roczna łączna frekwencja odwiedzających w 3 wybranych największych atrakcjach turystycznych regionu;
12. Liczba turystów odwiedzających powiat;
13. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców;
14. Frekwencja w wyborach samorządowych (I tura);
15. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w stosunku do średniej krajowej (Polska = 100);
16. Saldo migracji (osób w wieku produkcyjnym) – migracje międzypowiatowe i zagraniczne.

9.2 Szczegółowe wskaźniki realizacji celów strategii rozwoju powiatu dębickiego

1. CEL STRATEGICZNY 1: SPRZYJAJĄCE WARUNKI DLA ROZWOJU LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, ZWŁASZCZA WYNIKAJĄCEJ Z ZASOBÓW ENDOGENNYCH I DOMINUJĄCYCH BRANŻ PRZEMYSŁU

1.1. Rozwój istniejących kluczowych przemysłów przede wszystkim: oponiarskiego, spożywczego (w tym także rozwój rolnictwa ekologicznego), chemicznego oraz usług logistyczno-transportowych

Poziom wskaźnika	Definicja wskaźnika	Źródło zasilające wskaźnik	Proponowane dekompozycje	Uwagi do wskaźnika	Obecna wartość wskaźnika (2014 r.)	Docelowa wartość wskaźnika (2025 r.)
Wskaźniki produktu	Liczba podmiotów, do których została skierowana <i>Zintegrowana oferta promocyjna</i> (dla potencjalnych klientów w Polsce i Europie)	Statystyki prowadzone przez powiat	Potencjalni klienci polscy i zagraniczni	Brak	0	250
	Liczba jednostek akademickich, do których została skierowana <i>Oferta współpracy</i>	Statystyki prowadzone przez powiat	Województwa	Brak	0	10
	Liczba przedsiębiorstw, które skorzystały ze wsparcia Centrum Obsługi Inwestora Strategicznego	Statystyki prowadzone przez powiat	Branża podmiotu	Brak	0	60
Wskaźniki rezultatu	Liczba nowo powstałych podmiotów gospodarczych wg wybranych sekcji i działów	GUS – BDL	Sekcja i dział PKD		-	40
	Liczba osób pracujących w podmiotach gospodarczych z wybranych sekcji i działów	GUS – BDL	Sekcja i dział PKD	Wyliczenia rok do roku	-	wzrost o 5% rocznie w stosunku do wartości wyliczanej w I kwartale każdego roku

Poziom wskaźnika	Definicja wskaźnika	Źródło zasilające wskaźnik	Proponowane dekompozycje	Uwagi do wskaźnika	Obecna wartość wskaźnika (2014 r.)	Docelowa wartość wskaźnika (2025 r.)
	Dynamika wzrostu liczby podmiotów gospodarczych w wybranych sekcjach i działach	GUS – BDL	Sekcja i dział PKD	Wyliczenia rok do roku	-	wzrost o 5% rocznie w stosunku do wartości wyliczanej w I kwartale każdego roku
	Dynamika wzrostu liczby osób pracujących w podmiotach gospodarczych z wybranych sekcji i działów	GUS – BDL	Sekcja i dział PKD	Wyliczenia rok do roku	-	wzrost o 5% rocznie w stosunku do wartości wyliczanej w I kwartale każdego roku

1.2. Innowacyjny sektor małej i średniej przedsiębiorczości

Poziom wskaźnika	Definicja wskaźnika	Źródło zasilające wskaźnik	Proponowane dekompozycje	Uwagi do wskaźnika	Obecna wartość wskaźnika (2014 r.)	Docelowa wartość wskaźnika (2025 r.)
Wskaźniki produktu	Liczba MSP, które uzyskały wsparcie formie usług szkoleniowych i doradczych	Statystyki prowadzone przez powiat	-	-	0	80
	Liczba osób, do których skierowana została oferta promocyjna	Statystyki prowadzone przez powiat	-	-	0	3 000
	Liczba przedsiębiorstw, które skorzystały z usług Centrum Obsługi MSP	Statystyki prowadzone przez powiat	-	-	0	60
Wskaźniki rezultatu	Podmioty nowo zarejestrowane (MSP) na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	GUS	-	Konieczność pozyskania danych z GUS	64	75

Poziom wskaźnika	Definicja wskaźnika	Źródło zasilające wskaźnik	Proponowane dekompozycje	Uwagi do wskaźnika	Obecna wartość wskaźnika (2014 r.)	Docelowa wartość wskaźnika (2025 r.)
	Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (MSP)	GUS	-	Konieczność pozyskania danych z GUS	14,6% (dla całego województwa podkarpackiego)	Wzrost dla powiatu dębickiego o 3% rocznie w stosunku do wartości wyliczanej w I kwartale każdego roku

1.3. Rozwój nowych podmiotów gospodarczych

Poziom wskaźnika	Definicja wskaźnika	Źródło zasilające wskaźnik	Proponowane dekompozycje	Uwagi do wskaźnika	Obecna wartość wskaźnika (2014 r.)	Docelowa wartość wskaźnika (2025 r.)
Wskaźniki produktu	Powierzchnia nowo uzbrojonych działek ⁴ (media, drogi dojazdowe) włączonych do Specjalnej Strefy Ekonomicznej	Statystyki prowadzone przez powiat	-	-	0	111 ha
	Liczba nowych przedsiębiorstw ⁵ , które uzyskały wsparcie (prawne, marketingowe i podatkowe)	Statystyki prowadzone przez powiat	-	-	0	50
	Liczba podmiotów, do których dotarła kampania promocyjna	Statystyki prowadzone przez powiat	-	-	0	2000
	Liczba opracowań przygotowanych przez obserwatorium	Statystyki prowadzone przez powiat	-	-	0	10
Wskaźniki rezultatu	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (w rejestrze REGON)	GUS – BDL	Ze względu na wybrane sekcje i działy	-	861	950
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	GUS – BDL	-	-	8,1	10
	Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	GUS – BDL	-	-	100	104

⁴ Mowa o powierzchni zamieszkałej lub na której znajduje się przedsiębiorstwo, albo wprost o nieruchomości w postaci budynków w użyciu.

⁵ Nowe przedsiębiorstwo to takie, które funkcjonuje krócej niż 12 miesięcy.

2. CEL STRATEGICZNY 2: NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA POWIATU SPRZYJAJĄCA INTENSYFIKACJI ZEWNĘTRZNYCH I UMOCNIENIU WEWNĘTRZNYCH SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH POWIĄZAŃ SIECIOWYCH

2.1. Dobra dostępność komunikacyjna dla intensyfikacji powiązań społeczno-gospodarczych

Poziom wskaźnika	Definicja wskaźnika	Źródło zasilające wskaźnik	Proponowane dekompozycje	Uwagi do wskaźnika	Obecna wartość wskaźnika (2014 r.)	Docelowa wartość wskaźnika (2025 r.)
Wskaźniki produktu	Liczba wprowadzonych usprawnień do systemu transportu zbiorowego na terenie powiatu i na zewnątrz terytorium	Statystyki prowadzone przez powiat	Gminy	-	0	10
	Liczba kilometrów wyremontowanych dróg powiatowych	Statystyki prowadzone przez powiat	Gminy	-	216,52	373,84
Wskaźniki rezultatu	Liczba pasażerów komunikacji miejskiej ogółem w powiecie	GUS lub bezpośrednio MKS Dębica	-	Konieczność pozyskania danych z GUS lub MKS Dębica	-	Wzrost dla powiatu dębickiego o 2% rocznie w stosunku do wartości wyliczanej w I kwartale każdego roku
	Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km ²	GUS – BDL	-		123,8 (dla 2013 r.)	170
	Liczba ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych na 100 tys. pojazdów	GUS – BDL	-		13,82 (dla 2013)	12,5
	Przeciętny czas dojazdu z Dębicy do: 1. Krakowa 2. Tarnowa 3. Rzeszowa	PKP, PKS, lokalni przewoźnicy	Ze względu na środki lokomocji: a. pociąg b. autobus c. samochód	-		1. a) 2 h b) 30 min. c) 40 min. 2. a) 2,5 h b) 40 min. c) 60 min. 3. a) 60 min. b) 15 min. c) 30 min.

2.2. Nowoczesna infrastruktura techniczna dla rozwoju powiązań sieciowych

Poziom wskaźnika	Definicja wskaźnika	Źródło zasilające wskaźnik	Proponowane dekompozycje	Uwagi do wskaźnika	Obecna wartość wskaźnika (2014 r.)	Docelowa wartość wskaźnika (2025 r.)
Wskaźniki produktu	Obszar powiatu objęty mapą inwestycji w zakresie infrastruktury komunikacyjnej	Dane własne powiatu	-	-	0	60%
	Powiatowy program przeciwdziałania klęskom żywiołowym	Dane własne powiatu	-	-	0	1
	Obszar powiatu objęty mapą potencjału energetycznego powiatu	Dane własne powiatu	-	-	0	90%
Wskaźniki rezultatu	Udział % gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z szerokopasmowym dostępem do Internetu	GUS	-	Konieczność pozyskania danych GUS	71,54 (dla całego woj. podkarpackiego)	80 dla powiatu dębickiego
	Odsetek ludności/przedsiębiorstw zabezpieczonych przed powodzią z terenów narażonych na występowanie tego zjawiska	Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	-	Konieczność pozyskania danych	-	98
	Odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej	GUS	Miasto/ wieś	-	74,6 (dla 2013)	92
	Odsetek ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej	GUS	Miasto/ wieś	-	56,9 (dla 2013)	70
	Procent gospodarstw domowych posiadających dostęp do szerokopasmowego Internetu	Dane własne powiatu	Miasto / wieś	-	71,3 (dla całego woj. podkarpackiego)	79,6
	Liczba gmin objętych systemem GIS	Dane własne powiatu	-	Konieczność pozyskania danych	-	2
	% gmin posiadających plany zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	Podkarpacka Agencja Energetyczna	-	Konieczność pozyskania danych	-	80

2.3. Wysoka absorpcyjność zewnętrznych sygnałów rozwojowych

Poziom wskaźnika	Definicja wskaźnika	Źródło zasilające wskaźnik	Proponowane dekompozycje	Uwagi do wskaźnika	Obecna wartość wskaźnika (2014 r.)	Docelowa wartość wskaźnika (2025 r.)
Wskaźniki produktu	Liczba międzypowiatowych porozumień na rzecz rozwoju przedsiębiorczości				0	5
	Ilość inicjatyw, do których złożone zostaną wnioski o dofinansowanie				0	30
Wskaźniki rezultatu						
	Ilość środków finansowych pozyskanych z zewnętrznych źródeł				0	50 mln zł
	Ilość przedsięwzięć realizowanych przy udziale partnerów z powiatów sąsiadujących				0	10
	Ilość przedsięwzięć realizowanych przy udziale partnerów z Krakowa lub Rzeszowa albo Tarnowa				0	10

3. CEL STRATEGICZNY 3: WYSOKA ATRAKCYJNOŚĆ LOKALIZACYJNA POWIATU, W TYM KORZYSTNE WARUNKI DLA ROZWOJU ZAWODOWEGO MŁODZIEŻY

3.1. Wysokiej jakości warunki dla rozwoju zawodowego młodzieży

Poziom wskaźnika	Definicja wskaźnika	Źródło zasilające wskaźnik	Proponowane dekompozycje	Uwagi do wskaźnika	Obecna wartość wskaźnika (2014 r.)	Docelowa wartość wskaźnika (2025 r.)
Wskaźniki produktu	Liczba ofert podniesienia kompetencji (np. staże, szkoleni, studia podyplomowe), z których skorzystali nauczyciele	Dane własne powiatu	-	-	0	20
	Liczba usprawnień wprowadzonych w programach kształcenia	Dane własne powiatu	-	-	0	5
	Liczba osób, które wzięły udział w cyklicznych targach pracy	Dane własne powiatu	-	-	0	1 000
Wskaźniki rezultatu	Liczba nauczycieli, którzy podnieśli swoje kompetencje przy wsparciu władz powiatowych		Gminy	-	0	30
	Średni wynik z egzaminu gimnazjalnego (część humanistyczna)	OKE	Gminy	-	64,65%	68%
	Średni wynik z egzaminu gimnazjalnego (część matematyczno-przyrodnicza)	OKE	Gminy	-	52,55%	60%
	Zdawalność egzaminu maturalnego	OKE	Gminy, typy szkół	-	68%	75%
	Liczba osób młodych (do 24 r.ż.) zarejestrowanych w PUP	GUS - BDL	-	Konieczność relatywizowania wskaźnika względem liczby osób w wieku 18-24	1701	1500
	Stopa bezrobocia w grupie osób młodych (do 24 r.ż.)	PUP w Dębicy (dane z systemu Syriusz)	-	-	610	430

3.2. Wysokiej jakości infrastruktura i oferta przemysłów czasu wolnego

Poziom wskaźnika	Definicja wskaźnika	Źródło zasilające wskaźnik	Proponowane dekompozycje	Uwagi do wskaźnika	Obecna wartość wskaźnika (2014 r.)	Docelowa wartość wskaźnika (2025 r.)
Wskaźniki produktu	Liczba wydarzeń włączonych do zintegrowanej oferty kulturalnej	Dane własne powiatu	-	-	0	10
	Liczba zrestrukturyzowanych obiektów sportowych	Dane własne powiatu	-	-	0	8
	Liczba nowych miejsc postojowych powstałych dzięki rozbudowie infrastruktury	Dane własne powiatu	-	-	0	200
	Liczba działań podjętych w ramach rozbudowa infrastruktury czasu wolnego	Dane własne powiatu	-	-	0	12
Wskaźniki rezultatu	Roczna łączna frekwencja odwiedzających w 3 wybranych największych atrakcjach turystycznych regionu	Dane własne powiatu	-	-	Wartość możliwa do osiągnięcia od roku 2018	30 tys.
	Członkowie klubów sportowych – liczba ćwiczących	GUS BDL	-	Wskaźnik należy odnieść do liczby ludności	5 465	6 500
	Liczba klubów sportowych	GUS BDL	-		87	87

3.3. Rozpoznawalna i jednoznacznie zdefiniowana marka powiatu jako miejsca atrakcyjnego do inwestowania i odwiedzenia

Poziom wskaźnika	Definicja wskaźnika	Źródło zasilające wskaźnik	Proponowane dekompozycje	Uwagi do wskaźnika	Obecna wartość wskaźnika (2014 r.)	Docelowa wartość wskaźnika (2025 r.)
Wskaźniki produktu	Liczba osób, do których dotarła kampania promocyjna					100 tys.
Wskaźniki rezultatu						
	Liczba turystów odwiedzających powiat	Dane powiatu	-	-	-	40 tys.
	Stopień wykorzystania turystycznych obiektów noclegowych	GUS BDL	Gminy		20,3	50

3.4. Rozwój inicjatyw obywatelskich oraz działalności społecznych

Poziom wskaźnika	Definicja wskaźnika	Źródło zasilające wskaźnik	Proponowane dekompozycje	Uwagi do wskaźnika	Obecna wartość wskaźnika (2014 r.)	Docelowa wartość wskaźnika (2025 r.)
Wskaźniki produktu	Powiatowy program współpracy z NGO	Dane własne powiatu	-	-	0	1
	Liczba podmiotów będących członkiem forum współpracy	Dane własne powiatu	-	-	0	20
	Liczba inicjatyw podjętych przez powiat, których celem jest zwiększenie poziomu kapitału społecznego w powiecie	Dane własne powiatu	-	-	0	3
Wskaźniki rezultatu	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	GUS BDL	Na poszczególne gminy	-	28	40
	Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	GUS BDL	Brak	-	1	2
	Frekwencja w wyborach samorządowych (I tura)	PKW	-	-	44,38%	50%

Poziom wskaźnika	Definicja wskaźnika	Źródło zasilające wskaźnik	Proponowane dekompozycje	Uwagi do wskaźnika	Obecna wartość wskaźnika (2014 r.)	Docelowa wartość wskaźnika (2025 r.)
	Udział podatników przekazujących 1% podatku na rzecz OPP (zmiana % rok do roku)	Izba Skarbowa	-	Konieczność pozyskania danych	-	Wzrost dla powiatu dębickiego o 5% rocznie w stosunku do wartości wyliczanej w I kwartale każdego roku

Poniżej zaproponowano kluczowe wskaźniki, które ilustrują efekty w postaci wpływu realizowanych działań na ogólną kondycję społeczno-gospodarczą regionu.

Poziom wskaźnika	Definicja wskaźnika	Źródło zasilające wskaźnik	Proponowane dekompozycje	Uwagi do wskaźnika	Obecna wartość wskaźnika (2014 r.)	Docelowa wartość wskaźnika (2025 r.)
Wskaźniki Wpływu	Saldo migracji (osób w wieku produkcyjnym) – migracje międzypowiatowe i zagraniczne	GUS BDL	Gminy, miasto / wieś	-	-225	-199
	Przyrost naturalny na 1000 ludności	GUS BDL	Gminy, miasto/ wieś	-	2,1	2,2
	Stopa bezrobocia rejestrowanego	GUS BDL	K / M	-	12,6	10
	Stopa bezrobocia rejestrowanego (Polska = 100)	GUS BDL	-	-	109	102
	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w stosunku do średniej krajowej (Polska = 100)	GUS BDL	-	-	82	90
	Przeciętne dochody gmin powiatu na 1 mieszkańca	GUS BDL	-	-	2 916,13	3 300

10 Załącznik. Drzewo celów

Wizja

Powiat dębicki obszarem przyjaznym dla rozwoju przedsiębiorczości, w tym zwłaszcza bazującej na zasobach endogenicznych (przemysł rolno-spożywczy) oraz podtrzymującym trendy dotychczasowych kierunków rozwoju przemysłu chemicznego i usług transportowo-logistycznych; a także perspektywicznym miejscem dla rozwoju osobistego i zawodowego dla młodzieży.

Misja

Tworzenie warunków dla rozwoju biznesu, koordynowanie i inicjowanie działań na rzecz podnoszenia atrakcyjności lokalizacyjnej dla mieszkańców i turystów, w partnerstwie z sektorem biznesowym i pozarządowym, a także tworzenie warunków dla młodzieży powiatu dębickiego dla pozostania w powiecie i kreowanie wizerunku powiatu jako miejsca przyjaznego do życia, prowadzenia działalności gospodarczej oraz wartego odwiedzenia.

Cel strategiczny 1. Sprzyjające warunki dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, zwłaszcza wynikającej z zasobów endogenicznych i dominujących branż przemysłu

Cel operacyjny 1.1. Rozwój istniejących kluczowych przemysłów przede wszystkim: oponiarskiego, spożywczego (w tym także rozwój rolnictwa ekologicznego), chemicznego oraz usług logistyczno-transportowych

Cel operacyjny 1.2. Innowacyjny sektor małej i średniej przedsiębiorczości

Cel operacyjny 1.3. Rozwój nowych podmiotów gospodarczych

Cel strategiczny 2. Nowoczesna infrastruktura techniczna i dostępność komunikacyjna powiatu sprzyjająca intensyfikacji zewnętrznych i umocnieniu wewnętrznych społeczno-gospodarczych powiązań sieciowych

Cel operacyjny 2.1. Dobra dostępność komunikacyjna dla intensyfikacji zewnętrznych i wewnętrznych powiązań społeczno-gospodarczych

Cel operacyjny 2.2. Nowoczesna infrastruktura techniczna dla rozwoju powiązań sieciowych i ochrony zasobów

Cel operacyjny 2.3. Wysoka absorpcyjność zewnętrznych sygnałów rozwojowych

Cel strategiczny 3. Wysoka atrakcyjność lokalizacyjna powiatu, w tym korzystne warunki dla rozwoju zawodowego młodzieży

Cel operacyjny 3.1. Wysokiej jakości warunki dla rozwoju zawodowego młodzieży

Cel operacyjny 3.2. Wysokiej jakości infrastruktura i oferta przemysłów czasu wolnego

Cel operacyjny 3.3. Rozpoznawalna i jednoznacznie zdefiniowana marka powiatu dębickiego jako miejsca atrakcyjnego do inwestowania i odwiedzenia

Cel operacyjny 3.4. Rozwój inicjatyw obywatelskich oraz działalności społecznych

Cel operacyjny 1.1. Rozwój istniejących kluczowych przemysłów przede wszystkim: oponiarskiego, spożywczego (w tym także rozwój rolnictwa ekologicznego), chemicznego oraz usług logistyczno-transportowych

Cel szczegółowy 1.1.1. Promocja ofert biznesowych w wymiarze ponadregionalnym

Działanie: Stworzenie przez Powiat, przy współpracy z samorządami gminnymi i przedsiębiorcami, zintegrowanej oferty dla potencjalnych klientów w Polsce i Europie. Oferta dla indywidualnych odbiorców i kontrakty dla biznesu czyli współpraca prywatno-prywatna.

Cel szczegółowy 1.1.2. Wspieranie rozwoju współpracy biznesu i instytucji nauki, ośrodków innowacji i transferu technologii

Działanie: Stworzenie oferty dla uczelni województwa podkarpackiego i małopolskiego wskazującej na potencjalne pola współdziałania z dębickim biznesem i wynikające z tego obopólne korzyści. Nawiązanie programowej współpracy z przedstawicielami świata nauki, celem przedstawienia możliwości wspierania potrzeb kluczowych przemysłów. Pomocna w tym celu będzie współpraca m.in. z Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie, który przez wiele lat posiadał Zamiejszczy Ośrodek Dydaktyczny w Dębicy.

Cel szczegółowy 1.1.3. Wsparcie instytucjonalne dla biznesu (Centrum Obsługi Inwestora Strategicznego)

Działanie: Stworzenie podmiotu w strukturach Powiatu, którego pracownicy będą „opiekunami” poszczególnych firm, z którymi będą załatwiać wszystkie sprawy na styku przedsiębiorstwo-starostwo.

Cel szczegółowy 1.1.4. Tworzenie warunków dla rozwoju rolnictwa ekologicznego

Działanie: Wspieranie rolnictwa, które przyczynić się będzie do powstawania wysokiej jakości warzyw i owoców. Działania będą polegały na promocji oferty rolników, wsparcia administracyjnego oraz wsparcia w zakresie poszukiwania odbiorców produktów.

Cel operacyjny 1.2. Innowacyjny sektor małej i średniej przedsiębiorczości

Cel szczegółowy 1.2.1. Szkolenia i doradztwo dla nowych pracodawców i pracowników

Działanie: Stworzenie możliwości nieodpłatnego wsparcia MSP w zakresie doradztwa prawnego i finansowego oraz szkoleń dla pracowników i pracodawców w zakresie kluczowych, zdiagnozowanych obszarów niezbędnych do rozwijania działalności gospodarczej.

Cel szczegółowy 1.2.2. Promocja ofert biznesowych w wymiarze lokalnym

Działanie: Stworzenie oferty promującej wśród mieszkańców powiatu i powiatów sąsiadujących produkowane dobra i świadczone usługi przez lokalne MSP. Wsparcie dystrybucji informacji o produkowanych dobrach i świadczonych usługach przez MSP z powiatu dębickiego.

Cel szczegółowy 1.2.3. Wsparcie instytucjonalne dla małego biznesu (Centrum Obsługi MSP)

Działanie: Stworzenie inkubatora mikroprzedsiębiorczości (np. wsparcie merytoryczne, rzeczowe lub finansowo-podatkowe, na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy oraz w zakresie inwestycji dla firm funkcjonujących na rynku poniżej 12 miesięcy); system staży i praktyk wspierających rozwój MSP (stworzenie programu stażowego dla MSP i uczniów z powiatu dębickiego). Prowadzenie profesjonalnej obsługi inwestorów na każdym etapie prowadzonej działalności. Pomimo widocznych różnic w strukturze zadań wspierających, możliwe jest stworzenie jednego podmiotu świadczącego wsparcie dla przedsiębiorstw na terenie powiatu dębickiego (Centrum Obsługi MSP wraz z Centrum Obsługi Inwestora Strategicznego).

Cel operacyjny 1.3. Rozwój nowych podmiotów gospodarczych

Cel szczegółowy 1.3.1. Wsparcie rozwoju Specjalnej Strefy Ekonomicznej

Działanie: Uzbrajanie nowych terenów pod inwestycje, wspieranie ewentualnego rozszerzenia granic SSE, budowa powiatowych dróg dojazdowych, lobbowanie budowy dróg gminnych i wojewódzkich, wspieranie powstawania infrastruktury dla przedsiębiorców.

Cel szczegółowy 1.3.2. Wsparcie (prawne, marketingowe i podatkowe) dla potencjalnych przedsiębiorców

Działanie: Opracowanie oferty zawierającej wsparcie dla nowych podmiotów w zakresie: zakładania działalności gospodarczej, poradnictwa prawnego, marketingowego i podatkowego przez okres pierwszych 6 miesięcy działalności. Opracowanie wspólnych działań z samorządami gminnymi skutkujących wsparciem bezpośrednim dla nowych przedsiębiorstw.

Cel szczegółowy 1.3.3. Promocja powiatu dębickiego jako miejsca przyjaznego dla inwestowania, w tym oferta dla nowych firm zasilających kluczowe branże powiatu dębickiego

Działanie: Stworzenie oferty promocyjnej w różnych formach, pokazującej korzyści z inwestowania w powiecie dębickim. Działania w ramach kampanii promocyjnej będą prowadzone poprzez stworzenie pakietu udogodnień dla nowych firm, w szczególności średnich i dużych oraz informowanie o zasobach powiatu (w tym promocja infrastruktury technicznej dla przemysłu np. dostępne parametry gazu, prądu, wody itp.).

Cel szczegółowy 1.3.4. Utworzenie powiatowego obserwatorium rozwoju

Działanie: Stworzenie podmiotu odpowiedzialnego za dostarczanie rzetelnej informacji (danych liczbowych i analiz) nt. zmian w potencjale społeczno-gospodarczym powiatu dębickiego. Będą analizowane zmiany społeczno-gospodarcze zachodzące w lokalnej gospodarce, również wynikające z realizacji zapisów niniejszej strategii. Działanie powiatowego obserwatorium będzie wspomagać procesy decyzyjne w odniesieniu do społeczno-gospodarczej polityki w wymiarze lokalnym.

Cel operacyjny 2.1. Dobra dostępność komunikacyjna dla intensyfikacji zewnętrznych i wewnętrznych powiązań społeczno-gospodarczych

Cel szczegółowy 2.1.1. Poprawa systemu transportu zbiorowego na terenie powiatu i na zewnątrz terytorium

Działanie: Synchronizacja rozkładów jazdy transportu zbiorowego, w szczególności z autobusami i pociągami do Tarnowa, Krakowa i Rzeszowa. Analiza potrzeb w zakresie stworzenia linii transportu zbiorowego na terenie powiatu dębickiego.

Cel szczegółowy 2.1.2. Poprawa powiatowej infrastruktury transportowej

Działanie: Stworzenie mapy inwestycji drogowych w powiecie. Stworzenie programu budowy i remontu dróg powiatowych zawierających: opis docelowego parametru drogi, szacowany koszt inwestycji oraz termin jej realizacji.

Cel szczegółowy 2.1.3. Skoncentrowane działania na rzecz lokalizacji dla nowego łącznika autostradowego A4 na terenie powiatu dębickiego

Działanie: Działania o charakterze inicjującym i wspierającym: Stworzenie partnerstwa na rzecz poprawy dostępności komunikacyjnej drogowej powiatu dębickiego, angażującego w działania podmioty publiczne różnego szczebla (UMWP, starostwa powiatowe, gminy, w tym np. m. Tarnów). Podejmowanie inicjatyw na rzecz budowy nowego węzła autostradowego.

Cel operacyjny 2.2. Nowoczesna infrastruktura techniczna dla rozwoju powiązań sieciowych i ochrony zasobów

Cel szczegółowy 2.2.1. Wspieranie rozbudowy łączy telekomunikacyjnych

Działanie: Stworzenie mapy inwestycji w zakresie infrastruktury komunikacyjnej zapewniających efektywny transfer informacji. Stworzenie programu budowy nowych połączeń komunikacyjnych zawierających: opis docelowego parametru infrastruktury, szacowany koszt inwestycji oraz termin realizacji.

Cel szczegółowy 2.2.2. Rozwój systemu ochrony przeciwpowodziowej w powiecie dębickim

Działanie: Stworzenie powiatowego programu przeciwdziałania klęskom żywiołowym. Na kanwie mapy zagrożeń powiatu dębickiego stworzony zostanie wspomniany program. Oprócz tego podjęta zostanie próba stworzenia zintegrowanego (ze względu na wysoką kapitałochłonność powinny być to działania wspólne z działaniami innych powiatów) programu na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom powodziowym.

Cel szczegółowy 2.2.3. Rozbudowa infrastruktury w zakresie gospodarki energią i wodno-kanalizacyjnej

Działanie: Stworzenie mapy potencjału energetycznego powiatu z zaznaczeniem obszarów wymagających pilnych działań naprawczych. Podjęcie inicjatywy na rzecz poprawy jakości infrastruktury energetycznej. Podjęcie działań na rzecz przyłączania kolejnych terytoriów do sieci wodno-kanalizacyjnej.

Cel operacyjny 2.3. Wysoka absorpcyjność zewnętrznych sygnałów rozwojowych

Cel szczegółowy 2.3.1. Stworzenie międzypowiatowego porozumienia na rzecz rozwoju przedsiębiorczości

Działanie: Stworzenie programu rozwoju przedsiębiorczości zawierającego koncepcję rozwoju poprzez sieci oraz podpisanie porozumienia w ramach programu współpracy pomiędzy powiatami w zakresie stworzenia wspólnego klastra przedsiębiorczości, stworzenia wspólnej oferty dla przedsiębiorców i turystów. Podejmowanie inicjatyw w celu rozwinięcia międzypowiatowej współpracy na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. Stworzenie interaktywnej mapy firm funkcjonujących w powiecie dębickim oraz powiatach sąsiadujących pod kątem profilu działalności, celem skojarzenia firm zajmujących się komplementarnymi dobrami lub usługami. Wypracowanie, wspólnie z przedstawicielami powiatów sąsiadujących, programu współpracy wskazującego potencjalne obszary współdziałania. Opracowanie programu współpracy eksponującego wspólne korzyści dla powiatów.

Cel szczegółowy 2.3.2. Rozwój przedsięwzięć społeczno-gospodarczych w formułach PPP i PPS (sektor prywatny, organizacje pozarządowe, samorząd)

Działanie: Stworzenie programu rozwoju przedsiębiorczości wskazującego obszary działalności, które mogą być realizowane w ramach współpracy międzysektorowej.

Cel szczegółowy 2.3.3. Tworzenie materialnych, instytucjonalnych i kadrowych podstaw dla monitorowania i wykorzystywania zewnętrznych dla powiatu szans rozwoju

Działanie: Opracowanie programu działań wykorzystującego potencjał biegunów rozwoju przede wszystkim województwa małopolskiego i podkarpackiego (Kraków, Tarnów, Rzeszów) wraz z harmonogramem działań. Działania na rzecz nawiązania współpracy z instytucjami otoczenia biznesu, agencjami wspierania rozwoju lokalnego, uczelniami i instytucjami transferu technologii i innowacji.

Cel operacyjny 3.1. Wysokiej jakości warunki dla rozwoju zawodowego młodzieży

Cel szczegółowy 3.1.1. Działania na rzecz rozwoju szkolnictwa (rozwoj nauczycieli, infrastruktura dla edukacji)

Działanie: Stworzenie programu rozwoju nauczycieli np. poprzez system szkoleń, wyjazdy studyjne (staże), studia podyplomowe. Stworzenie koncepcji cyklicznej oceny rozwoju kompetencji nauczycieli i realizacji programu dostosowanego do potrzeb przedsiębiorców oraz praktycznych umiejętności w zakresie przekazywania wiedzy.

Cel szczegółowy 3.1.2. Wspieranie rozwoju szkolnictwa ponadpodstawowego, w tym zawodowego dostosowanego do potrzeb lokalnych przedsiębiorców transportowej

Działanie: Modyfikacja kierunków kształcenia, w szczególności w szkołach zawodowych w oparciu o zdiagnozowane potrzeby przedsiębiorców. Stworzenie platformy konsultacyjnej mającej na celu przygotowanie oferty programowej szkół ponadpodstawowych z zapotrzebowaniem lokalnych przedsiębiorców. Wprowadzenie zajęć wyrównawczych oraz poszerzających wiedzę, umiejętności i postawy uczniów. Zajęcia miałyby zwiększyć atrakcyjność uczniów i absolwentów na lokalnym rynku pracy.

Cel szczegółowy 3.1.3. Atrakcyjna oferta pracy dla absolwentów szkół zawodowych, średnich i szkół wyższych

Działanie: Stworzenie we współpracy z przedsiębiorcami wydarzenia promującego przedsiębiorstwa poszukujące nowych pracowników i utrwalającego potrzebę rozwoju przez kandydatów na pracowników (organizacja cyklicznych targów pracy dla absolwentów szkół zawodowych, średnich i wyższych). Działania obejmują aktywność promującą wydarzenie. Stworzenie we współpracy z przedsiębiorcami platformy wymiany ofert zawodowych oraz potencjalnych pracowników.

Cel operacyjny 3.2. Wysokiej jakości infrastruktura i oferta przemysłów czasu wolnego

Cel szczegółowy 3.2.1. Stworzenie zintegrowanej oferty kulturalnej

Działanie: Przygotowanie i realizacja programu na rzecz rozwoju kultury, zawierającego działania/wydarzenia o charakterze kulturalnym skierowane do mieszkańców i turystów, a także aspekty ekonomiczne działań wzmacniających przemysły kultury. Podpisanie porozumienia w ramach programu współpracy pomiędzy powiatami w zakresie stworzenia wspólnej oferty kulturalnej dla mieszkańców i turystów.

Cel szczegółowy 3.2.2. Stworzenie oferty dla turystów

Działanie: Działanie: Rozwój turystyki uzdrowskiej na terenie Latoszyna.

Działanie: Wsparcie restrukturyzacji infrastruktury sportowej służącej rozwojowi turystyki sportowej.

Działanie: Współpraca na rzecz zagospodarowania terenów wokół zalewu w Strzegonicach położonym w gminie Pilzno.

Działanie: Budowa parkingów samochodowych i miejsc postojowych dla turystów w miejscach atrakcyjnych turystycznie.

Cel szczegółowy 3.2.3. Rozbudowa infrastruktury czasu wolnego dla mieszkańców powiatu dębickiego

Działanie: Zagospodarowanie korytarzy wodnych i brzegów Wisłoki.

Działanie: Tworzenie wydarzeń o charakterze kulturalnym, integrujących mieszkańców powiatu.

Działanie: Stworzenie mechanizmu wyłaniania projektów na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców w obszarze infrastruktury czasu wolnego poprzez budżet obywatelski lub inicjatywę lokalną.

Cel szczegółowy 3.2.4. Restrukturyzacja powiatowych placówek szpitalnych

Działanie: Aktywność samorządu powiatowego na rzecz:
a) racjonalizacji wyników finansowych szpitala powiatowego;
b) wykreowania rynku komercyjnych usług medycznych;
c) podniesienia jakości usług medycznych dla klientów;
d) wsparcia utworzenia oferty w zakresie turystyki uzdrowskiej.

Cel operacyjny 3.3. Rozpoznawalna i jednoznacznie zdefiniowana marka powiatu dębickiego jako miejsca atrakcyjnego do inwestowania i odwiedzenia

Cel szczegółowy 3.3.1. Kreowanie gospodarczej i turystycznej tożsamości powiatu dębickiego

Działanie: Stworzenie jednoznacznie określonej marki powiatu poprzez działania o charakterze eksperckim (opracowanie motta (hasła) promocyjnego powiatu, jak i marki powiatu w formie opisowej z elementami programowymi dotyczącymi działań marketingowych).

Cel szczegółowy 3.3.2. Opracowanie kampanii promocyjnej wskazującej odbiorcom korzyści ze współpracy z powiatem dębickim

Działanie: Wdrożenie zaprogramowanej kampanii promocyjnej.

Cel operacyjny 3.4. Rozwój inicjatyw obywatelskich oraz działalności społecznych

Cel szczegółowy 3.4.1. Stworzenie zintegrowanego, wieloletniego programu współpracy z NGO

Działanie: Opracowanie dokumentu strategicznego określającego kierunki rozwoju NGO w powiecie i system wspierania ich przez powiat dębicki.

Cel szczegółowy 3.4.2. Stworzenie stałego forum współpracy z NGO określającego priorytetyw obszary działalności NGO w powiecie, w tym możliwości realizacji zadań publicznych

Działanie: Stworzenie stałego podmiotu składającego się z władz powiatu i liderów społeczności lokalnych mającego na celu profesjonalizację działalności NGO w powiecie, analizy możliwości realizacji zadań powiatu przez NGO oraz określającego szczegółowe zadania realizowane przez NGO na kolejne lata.

Cel szczegółowy 3.4.3. Prowadzenie działań na rzecz rozwoju kapitału społecznego w powiecie

Działanie: Podejmowanie działań skutkujących wzrostem aktywności obywatelskiej w powiecie oraz wzrostem zaufania do administracji publicznej: uspołecznianie programowania rozwoju, współzarządzanie publiczne, poprawa wizerunku administracji samorządowej, stworzenie stałej platformy dla dialogu publiczno-społecznego. Wykorzystanie w tym celu doświadczenia innych, bardziej doświadczonych organizacji pozarządowych, w formie wymiany doświadczeń, wspólnych projektów, doradztwa, szkoleń i porad eksperckich.